

Īsziņas

Cinīsies par uzvaru

26.martā Rīgas Stradiņa universitātes anatomikumā norisināsies vidusskolēnu erudīcijas konkursa "Homines 2018" noslēguma kārtā, kurā piedalīsies gandrīz 100 jaunieši no 44 Latvijas skolām, tostarp Balvu Valsts ģimnāzijas audzēkņi. Konkurss tiek organizēts 11. un 12.klašu skolēniem ar mērķi veicināt jauniešu interesi par dzīvesveida, uztura, vides kvalitātes un tehnoloģiju ietekmi uz cilvēka veselību.

Satiksmes ministrs Balvos

23.martā Balvu novadā ciemosies satiksmes ministrs Uldis Augulis, kurš tiksies ar Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadu vadītājiem, Balvu novada pagastu pārvaldniekiem un Balvu novada domes deputātiem.

Tuvojas "Zemes stunda"

24.martā arī Latvijā norisināsies akcija "Zemes stunda", kas ir starptautisks pasākums, kurā dalībnieki aicināti izslēgt gaismu un maznozīmīgās elektriskās iekārtas uz vienu stundu sestdienas vakarā no plkst. 20.30 līdz 21.30. Simboliskās akcijas mērķis ir aktualizēt klimata pārmaiņas un popularizēt elektroenerģijas taupīšanu ikdienā.

Akcija mobinga mazināšanai

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis 116111 līdz 25.martam rīko informatīvo akciju "Es izvēlos runāt!", lai sniegtu atbalstu cīņā pret jebkura veida neiecietību jeb mobingu un palīdzētu tās atpazīšanā un seku mazināšanā. Akcijas laikā zvanītājiem sniegs psiholoģisku palīdzību un atbalstu, kā arī nepieciešamo informāciju. Par neiecietību jeb mobingu tiek dēvēts psiholoģiskā terora veids, kad viens vai vairāki klasesbiedri sistemātiski naidīgā un neētiskā veidā vērsas pret savu vienaudzi. Neiecietība var būt fiziska, verbāla vai sociāla (ignorēšana, nedraudzēšanās).

Donoru diena Balvos

22.martā no plkst. 9.00 līdz 13.00 Balvu muižā notiks Donoru diena.

Foto - no personīgā arhīva

Sēž pajūgā un brauc. Bērni šogad kārtīgi izbaudīja, kā ir, kad piesien mazās ragaviņas pie lielajām kamanām un uz likuma ievēlas sniegā. Bet lielākais prieks bija par baltajiem Ziemassvētkiem. Šogad "Mežainēs" iejūdz kamanās divus zirgus un ar diviem pajūgiem devās uz mežu pēc skaistākās eglītes.

Sēž pajūgā un laiž uz mežu

Maruta Sprudzāne

Ziema iet projām, bet tās elpa vēl nav zudusi. Šosezon bija lieliska iespēja kārtīgi izvizināties ragavās. Anengofas laukos Rugāju novadā bija bagātīgas sniega kupenas. Par dabas burvību priecājās zemnieku saimniecības "Mežaines" saimnieces Ieva Koškina un Vita Zuša.

"Mežainēs" stallī dzīvo astoņi zirgi un divi poniji. Kā jau ierasts, dienas zirgi pavada aplokā, vārtoties pa sniegu, pastaigājoties un arī savstarpēji pacinoties par labāko vietu pie siena ruļļa. Taču nakts stundās visi ātri atrod savu silto boksu stallī. "Mežainēs" ierasts zirgus jūgt kamanās un kārtīgi izvizināties. Šoziem laiks tam bija lielisks, žel tikai, kā atzīst saimnieces, ka bieži nācās sarūgtināt braukt gribētājus.

Dziļais sniegs apgrūtināja piekļūšanu pie stalla, jo ceļu uz saimniecību un zirgu stalli šoziem neiztirāja ne reizi. Taču tik un tā bija drosmīgi cilvēki, kuri atbrida arī pa sniegu, jo bija vēlme sēsties kamanās un izvizināties. Savukārt mazākajiem ģimenes locekļiem visvairāk patika ponijmeitene. Un kur tad vēl skaistie foto!

Saimniecības ikdienu šoziem īpašāka arī tāpēc, ka pirmo reizi kamanās iejūdz ponijmeiteni Nairu. Sākumā viņa gan spītējās, gāja grūti, bet tagad Naira ir lielisks palīgs, lai saimnieces nokļūtu no mājām uz stalli. Tā kā ar mašīnu pie stalla nevar piebraukt, tad par transporta līdzekli izmanto Nairu. Tagad, pavasara pusē, siena krājumi saimniecībā ievērojami sarukuši, tāpēc ar nepacietību gaida, kad pa istam paliks silts, sāks zaļot zāle un pēc tam būs arī vasara.

Nākamajā adugunī

- **Bangladešas stāsts**
Atklāj izstādi Viļakas bibliotēkā
- **Domā par Baltinavas nākotni**
Vērojumi, sarunas un atziņas

Jaunsargu nometne Rēzeknē.

13. lpp.

Radošs pasākums Vectilzā.

2. lpp.

Līdz LATVIJAS simtgadei
242 dienas!

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Nesen redakcijā ienāca sieviete ar mūsu laikraksta "Vaduguns" numuriem rokās. Tā bija viena no lasītājām, kura vēlējas izteikties par tēmām, ko atspoguļojuši žurnālisti. Reizē šī saruna bija viņas pašas atziņas un pārdomas, radušās ikdienas saskarsmē ar līdzcilvēkiem. Man bija prieks, pat pārsteigums, ka tepat, starp mums, atrodas nepazīstami cilvēki, kuri uzdrošinās paust to, ko patiesībā domā. Parasti vairumam sabiedrības pietiek drosmes būt kritiskiem tikai kuluāru sarunās vai virtuvē pie plīts, bet, nedod, Dievs, runāt par personīga rakstura izjūtām ar žurnālistiem! Šī saruna apliecināja vēl ko – reģionālās neatkarīgās preses izdevuma darbs nav veltīgs, – mūs lasa, vērtē un domā! Šī atgriezeniskā saikne arī ir galvenais laikraksta uzdevums.

Esmu pārliecināta, ka daudzi ļoti citīgi izlasīja arī iepriekšējā "Vaduguns" numurā publicēto sarunu ar Lienī Ivanovu. Viņa skaidri pasaka, kas radīja vilšanos un bija pamatā pašas izvēlei atstāt konkursa kārtā iegūto direktora amata krēslu. Gribētos tikai redzēt, kas mainīsies pēc šāda soļa un viņas iesniegtajiem priekšlikumiem? Un vai vispār tos ņems vērā.

Latvija

Aktīvi iesniedz deklarācijas. Šogad Latvijas iedzīvotāju interese par iespējām atgūt līdzekļus par attaisnotajiem izdevumiem ir lielāka nekā pērn, – atzina Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora vietas izpildītāja Dace Pelēkā. Kopš 1.marta mēs esam saņēmuši jau gandrīz 350 000 deklarāciju, kas ir par gandrīz 30% vairāk. Martā VID iedzīvotājiem ir atmaksājies vairāk nekā 25 miljonus eiro. Lielākā daļa deklarāciju iesniegtas elektroniski, kamēr papīra formātā iesniegto deklarāciju īpatsvars veido apmēram 8%.

Saeimas deputāti pagaidām neatsaucas prezidenta aicinājumam. Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa aicinājumam sistēmiski izvērtēt, kurām amatpersonām nosakāmi amatu termiņu ierobežojumi, Saeimas deputāti pagaidām nav atsaukušies. Ilggadējā Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimševiča aizturēšana aizdomās par kukuļņemšanu ir viens no skaļākajiem iespējamās korupcijas skandāliem Latvijas vēsturē. Pēc skaļā skandāla Saeima gatavojas aizliegt mūžīgi atrasties amatā Latvijas Bankas prezidentam un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētājam.

Tērē ar vērienu. Bulduru dārzkopības vidusskolā ar vērienu tērēti līdzekļi – 1,4 miljoni eiro, kas pērn skolai piešķirti "neatliekamajiem pasākumiem". Masu mediji ziņo, ka skola neatliekamības kārtā pirkusi pat baseina sūkņus, lai gan pats baseins nedarbojas jau kopš deviņdesmito gadu sākuma un tehniskā projekta tā atjaunošanai nav. Nedaudz vairāk nekā gadu Bulduru dārzkopības vidusskola vairs nav Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā. Pēc ilgām diskusijām un cīņņiem vidusskola tika atdota Latvijas Lauksaimniecības universitātei, bet par politisko pārraugu kļuva Zemkopības ministrija.

Latvijā trešais augstākais oficiālo svētku brīvdienu skaits. Latvijai Eiropas Savienības valstu vidū šogad ir trešais augstākais oficiālo svētku brīvdienu skaits. Latvijā šogad oficiālo svētku brīvdienu statuss ir 17 dienām. Šajā ES apkopotajā oficiālo svētku brīvdienu sarakstā ietilpst arī dienas, kuras oficiāli ir svētku dienas, tomēr tās tiek atzīmētas svētdienās un līdz ar to ne vienmēr asociējas ar papildus brīvdienām.

Perspektīvā paplašinās Nacionālo teātri. Rīgas domes komitejas sēdē apstiprināts lēmumprojekts par Latvijas valstij piederošā nekustamā īpašuma Kronvalda bulvārī jeb pašreizējo tenisa kortu aiz Latvijas Nacionālā teātra pārņemšanu Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā. Perspektīvā domāts paplašināt Latvijas Nacionālā teātra telpas. Šī zeme ir vienīgā iespējamā no apkārtesošajiem īpašumiem, kur teātra ēkai attīstīties.

Latvijā atbalsts lielāks nekā Krievijā. Krievijas prezidenta vēlēšanās starp Latvijā balsojušajiem atbalsts līdzšinējam valsts vadītājam Vladimiram Putinam bijis ievērojami lielāks nekā Krievijā, – liecina Centrālās vēlēšanu komisijas dati. Piemēram, trīs vēlēšanu iecirkņos Rīgā par Putinu balsis atdevuši 93,61% jeb 11 878 vēlētāji.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Radošs pasākums Vectilžā

Sievietes iedvesmo un palīdz

Zinaida Logina

16.martā Vectilžas Sporta un atpūtas centrā notika radošo sieviešu tikšanās – iedvesmas pasākums "Mani spārni mani nes".

Ar nepacietību atnākušās sievietes gribēja dzirdēt balvenietes LĪGAS PENNERES stāstu, kā nokļūt līdz tik skaistiem vecmāmiņas kroņiem, kuri ceļoja no rokas rokā. Līga Pennere jau vairāk nekā divdesmit gadus saimnieko makšķerēšanas un sporta preču veikalā Balvos. Viņa piedalījās konkursā "Balvu vecmāmiņa 2016", kur ieguva otro vietu, kā arī skatītāju simpātiju balvu, kas bija ceļazīme uz Latvijas mēroga konkursu. Tajā Līga uzvarēja un veiksmīgi pārstāvēja valsti radošāko un aktīvāko Eiropas vecmāmiņu konkursā Bulgārijā, kur viņa ieguva titulu "Misis Eiropas vecmāmiņa", kā arī "Pasaules talantīgākā vecmāmiņa". Līga Vectilžas sievietēm pastāstīja spilgtākos notikumus, piedzīvoto un dalījās patīkamākajās atmiņās. "Spilgti prātā palikušas modes mākslinieka Aleksandra Pavlova pārvērtības "Spicē". Tur nemanīju neviena spoguļa. Mums grieza, krāsoja matus, meklēja tērpus, fotografēja. Man nogrieza diezgan īsus matus, tas pirmajā brīdī bija šoks. Tas viss notika dienas laikā, un, kad vakarā pirmo reizi pēc pārvērtībām sevi ieraudzījām spoguļi... Varat iedomāties, kādas emocijas virmoja! Arī tagad, skatoties "Ievas pārvērtības" televīzijā, domāju – kā tās sievietes jūtas, kad viņas pārvērš līdz nepazīšanai?" pārdomās dalījās Līga.

Atved degustācijai vairākas siera šķirnes

Savukārt ANNA JERMACĀNE no Tilžas pastāstīja par meitu Evitu un viņas ģimeni – zemnieku saimniecības "Cīruļi" siera ražotājiem. Evita un Oskars Ozoli saimnieko Madonas pusē, un Anna savulaik viņu ģimenei uzdāvinājusi divas gotiņas. Nu piena devējas jau deviņas, un mājās top gardi dažādu veidu sieri. Evita ir pastniece, tāpēc saimniecības darbiem var pieslēgties tikai vakara stundās. "Viņi uzbūvēja kūpinātavu, sāka siet sierus un kūpināt. Pamazām radās pieprasījums, produkciju dažādoja. Taču, kur cilvēki darbojas, tur nāk dažādas pārbaudes. Tāpēc nācās kārtot dokumentāciju, pielāgoties visām prasībām, kādas ir siera ražotājiem. Viņi rakstīja projektus, attīstījās, un tagad siera rituļi ceļo uz tirdziņiem," atklāja Anna. Viņa piedāvāja nodegustēt meitas ģimenes aso sieru, siera bumbas, sieru ar ķīmenēm, zaļumiem, kaņepēm. Noslēgumā Anna visus pacienāja ar pašas cepto baltmaizīti. "Gardi gan!" atzina degustētājas.

Stāsta par aušanu un piedāvā sveci

Par trijstūra lakatu aušanu bez stellēm pastāstīja JOLANTA KAŠA. Viņa piedāvāja iepazīties arī ar māšas Vivitas izgatavotajām bišu vaska svecēm. "Aust uz kartona mēs ar Astrīdu Kraino no "Tilžas rūķiņiem" iemācījāmies no meistares, kura pie mums ieradās no Gulbenes un

Atzist par garšīgiem. Vectilžas Sporta un atpūtas centra vadītāja Maruta Arule audējai Irēnai Zelcai piedāvāja degustēt sieru, un viņa tos atzina par garšīgiem.

Cienā Anna Jermacāne. Viņa šoreiz cienāja ar meitas Evitas un viņas ģimenes ražotajām daudzajām siera šķirnēm. Anita Doļuka, Antra Jugane, Solvita Arule, Arnita Jermacāne, Anda Bombāne un citas atzina, ka katram sieram citāda garša. Vienai garšoja kūpinātais, citai – pikantais, vēl kādai – siers ar kaņepēm, ar zaļumiem vai ķīmenēm. Taču siera bumbas ar valriekstiem un ķiplokiem bija īpašas!

Auž un piedāvā māšas izgatavotās bišu vaska sveci. Jolanta Kaša Vectilžā pastāstīja, kā noaust lakatu uz kartona, kā arī piedāvāja bišu vaska sveci, kuras gatavo māsa Vivita.

ierādīja šīs prasmes. Tas nav grūti, un pirmo lakatu esmu jau noaudusi. Vajadzīgs kartona vai koka rāmis, kurā ir iegriezumi vai iesistas nagliņas. Žēl, ka nevarēju parādīt konkrēti, kā veic šo darbiņu, jo rāmis palika Tilžā. Bet tiklīdz izgatavošu savu rāmi, tā došos mācīt citas sievas," pastāstīja Jolanta Kaša. Viņa pirms Ziemassvētkiem bijusi tirdzi-

ņā Balvos, kur piedāvājusi māšas adījumus, taču tirdzniecība īsti nav veikusies. "Cilvēkiem ir zema pirktspēja. Cerams, ka svecītēm, kuras māsa izgatavo no bišu vaska, būs labāks noiets. Tēvs Ēriks nodarbojas arī ar biškopību, tāpēc bišu vasks iegūts no savas saimniecības. Formiņas sveču liešanai, kā arī prasmes apgūtas internetā," skaidroja Jolanta.

Foto - Z.Logina

Foto - Z.Logina

Foto - Z.Logina

Kā lauksaimniekiem panākt no ES lielākus platību maksājumus?

Viedokļi

Latgale 2020: kādai būt lauksaimniecībai?

JĀNIS TRUPOVNIKS, Saeimas deputāts (ZZS)

Maijā Eiropas Komisija (EK) nāks klajā ar savu redzējumu par to, kurām valstīm un cik lielu Eiropas Savienības (ES) fondu

finansējumu piešķirt laika posmā pēc 2020.gada. Savu nostāju patlaban gatavo arī Latvijas valdība, tāpēc ir ārkārtīgi būtiski gan dažādām tautsaimniecības nozarēm, gan novadiem pārdomāt savu nākotnes stratēģiju un sniegt savus priekšlikumus par ES līdzekļu vēlamu sadalījumu Latvijā. Nevar noliegt, ka daudzi Latvijā centīsies *vilkt segu* uz savu pusi, kas rada risku tieši Latgalei saņemt mazāku ES fondu finansējumu. Mums ir jāizrāda savs lokālpatriotisms un jāapvieno spēki, lai ievērojamo struktūrfondu finansējumu EK akceptēto jomu ietvaros saņemtu gan Latgales pilsētas, gan lauksaimnieki, gan ceļi.

Latgales prioritātes ir labi saskatāmas. Latgale ir un joprojām būs laba vieta uzņēmējdarbībai lauksaimniecības jomā, protams, izvēloties atbilstošāko un konkurētspējīgāko produktu ražošanu. Tāpēc augstāki ES hektārmaksājumi būtu svarīga Latvijas prasība, jo šobrīd mūsu lauksaimnieki saņem ievērojami mazāku atbalstu nekā viņu kolēģi citās ES valstīs.

Perspektīva niša Latgales zemniekiem ir bioloģiskā lauksaimniecība, kas nākotnē var sniegt nozīmīgus ienākumus. Labs stimuls ir

zaļināšanas maksājumu programma. Bioloģiskā lauksaimniecība Latgalē nostājusies uz stingra attīstības ceļa, lai gan deviņdesmitajos gados faktiski startēja no nulles. Pazīstu daudzus zemniekus, kas šajā jomā jau sasnieguši diezgan labus rezultātus. Svarīgi, ka tīri, nepiesārņoti, bioloģiski audzēti lauksaimniecības produkti kļūst par ļoti nozīmīgu eksporta preci. Manā izpratnē, Latvijā veidojas ļoti veiksmīgs un perspektīvs salikums - intensīvā un bioloģiskā lauksaimniecība.

Rudenī notikusī plūdu katastrofa apliecināja meliorācijas sistēmas pilnveidošanas nepieciešamību, tādēļ ļoti atbalstāmi ir Zemkopības ministrijas plāni šiem pasākumiem veikt lielāku finansējumu, piesaistot ES līdzekļus. Latgales reģiona interesēs ir saglabāt eksporta veicināšanai paredzēto ES finansējumu, kas līdz šim daudziem Latgales uzņēmumiem ļāvis piedalīties starptautiskās izstādēs un eksporta pasākumos, tādējādi gūstot iespēju veidot jaunus kontaktus, sadarbību un paplašināt noieta tirgus.

Latgalei noteikti ir nepieciešams atbalsts ceļu infrastruktūras uzlabošanā. Labi zināms, ka ceļu stāvoklis ir neapmierinošs visā Latvijā,

bet, domāju, valstisko interešu un attīstības vārdā Latgalei nepieciešams saņemt īpaši lielu atbalstu ceļu infrastruktūras modernizēšanai. Uzņēmējdarbības un lauksaimniecības izaugsme un perspektīvas ir ļoti atkarīgas no tā, cik labi būs mūsu reģiona ceļi. Pavisam vienkārši – būs ceļi, būs uzņēmumi, būs darbvietas un cilvēki mazāk emigrēs no Latgales.

Ļoti strīdīgs ir piedāvājums Eiropas struktūrfondu līdzekļus novirzīt vienīgi "attīstības centriem". Šāds risinājums potenciāli var diskriminēt Latgali. Atkarībā no tā, kā tiek definēts un interpretēts jēdziens "attīstības centrs", var izrādīties, ka Latgale kopumā saņem mazāk ES līdzekļu. Mums ir ļoti svarīgi iestāties par savām interesēm, tāpēc aicinu Latgales pilsētas, novadus, uzņēmēju un lauksaimnieku organizācijas apkopot savu redzējumu un priekšlikumus par ES līdzekļu izmantošanu un darīt zināmu valdībai.

Fakts

ES tiešie maksājumi lauksaimniekiem (no 2002.gada līdz 2017.gada 1.janvārim):

Ziemeļkurzeme – EUR 631 615 067;
Dienvidkurzeme – EUR 750 471 507;
Ziemeļvidzeme – EUR 740 789 545;
Lielriģa – EUR 558 937 249; Zemgale – EUR 794 490 533; Viduslatvija – EUR 467 061 764; Dienvidlatvija – EUR 623 433 380; Austrumlatvija – 347 021 782, Ziemeļlatvija – EUR 389 294 456.

Par sevi ir jācinās

PĒTERIS KALNIŅŠ, zemnieku saimniecības "Ives" īpašnieks

Latvijā platību maksājumi ir vieni no zemākajiem Eiropas Savienībā, viszemākie starp Baltijas valstīm. Tas ļoti ietekmē konkurenci lauksaimniecībā. Kā mēs varam saņemt lauksaimniecības produkciju ar tādām

izmaksām kā lielākajās Eiropas valstīs (Vācijā, Francijā, Spānijā, Polijā u.c.)? Par platību maksājumu izlīdzināšanu notikušas daudzas aktivitātes. Baltijas valstu ierēdņi ne vienu reizi vien ir aktualizējuši šo jautājumu ES līmenī, bet diemžēl joprojām nekas nav mainījies. Jā, ES lauksaimniecības komisārs arī pērnā gada nogalē teica, ka šis jautājums ir jārisina, jāpalielina platību maksājumi Latvijai un pārējām Baltijas valstīm līdz ES vidējam līmenim. Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete šim jautājumam bija *pieķērusies* jau pirms vairākiem gadiem, bet drīz vien viss norimās, un palikām turpat, kur esam. Pagājušajā nedēļā tikās Baltijas valstu un Polijas zemkopības ministri, kuri vienojās par kopējo politiku prasībā palielināt platību maksājumus.

Lauksaimniecībā ar katru gadu palielinās energoresursu, tehnikas un rezerves daļu cenas, darbaspēka izmaksas un pieejamība, nodokļi. Latvija šo izmaksu ziņā ir līderos starp Baltijas valstīm. Pie mums ir vislielākie nodokļi, visdārgākā elektroenerģija un gāze, sliktākā kvalificētā darbaspēja pieejamība lauksaimniecībā. Tāpat augušas zemes tirgus cenas. Pēdējos trijos gados laika apstākļi ir pasliktinājušies, kas arī ļoti būtiski ietekmē lauksaimniecības attīstību un konkurētspēju

Eiropas un pasaules tirgū. Tas nozīmē, ka investīcijas lauksaimniecības uzņēmumos nav rentablas (īpaši mazajos un vidējos).

Protams, nevar noliegt, ka ES investē lauksaimniecības uzņēmumos, ražošanā, pārstrādē, infrastruktūrā u.c., tomēr pēdējos gados arī šis atbalsts ir samazinājies. Mazie un vidējie ražotāji, kas nesen uzsākuši strādāt laukos vai arī kaut cik stabili izveidojuši savu uzņēmumu, lai varētu sākt to modernizēt, diemžēl pie šī atbalsta vairs netiek. Tas nozīmē, ka, turpinoties šādai situācijai, daudzas mazās saimniecības vairs nevarēs strādāt, cilvēki vēl vairāk aizbrauks projām uz citām lielākām Latvijas pilsētām vai ārzemēm. Tas ir ļoti svarīgs jautājums, kuram Eiropas un mūsu valdības līmenī tiek pievērsta maza uzmanība.

Latvijā laukos nevar nopelnīt miljonus, kā tas, iespējams, ir citās jomās (banku sektorā, nekustamo īpašumu darījumos, enerģijas ražošanā un piegādē, tirdzniecībā). Lauki un lauksaimniecība ir dzīvesveids cilvēkiem, lai lauki neizmirtu, cilvēki neaizbrauktu, zeme neaizaugtu ar krūmiem, mežiem.

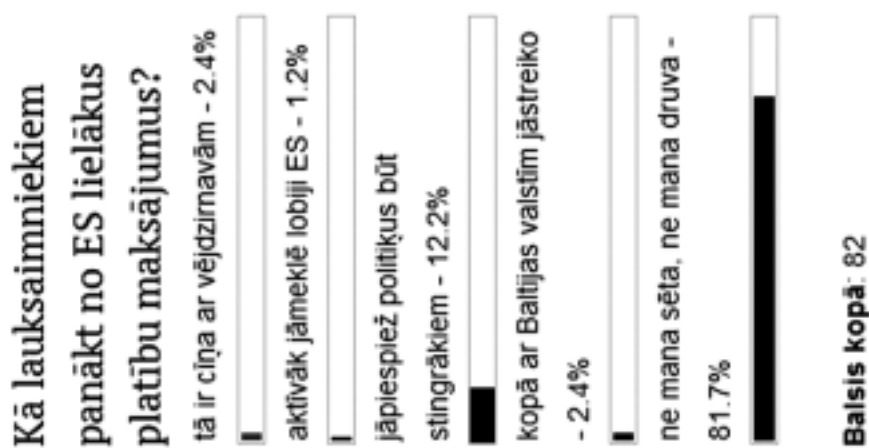
Ir svarīgi domāt par šiem jautājumiem – censties kopīgiem spēkiem panākt platību maksājumu izlīdzināšanu, investīcijas uzņēmumu modernizāciju Latvijā, īpaši

Latgalē! Piemēram, audzējot graudaugus pie esošajām iepirkuma cenām (vidēji 125 eiro par tonnu) un pie esošajām degvielas, minerālmēsli, elektroenerģijas, rezerves daļu, gāzes cenām peļņas praktiski nav. Nelabvēlīgu laika apstākļu dēļ ir pat ar mīnus zīmi. Naudu, kuru saņemam no platību maksājumiem, ieguldām uzņēmumu attīstībā. Tiek būvētas graudu kaltes, fermas, iegādāta tehnika, līdz ar to tā nonāk atpakaļ ES. Nav noslēpums, ka Latvijā ir ļoti maz uzņēmumu, kas ražo iekārtas un tehniku. Tādā varam secināt, ka naudu, ko saņemam, atgriežam atpakaļ.

Skatoties no šodienas un tuvāko gadu skatupunkta, iespējams, platību maksājumi varētu pat samazināties. Tas izskaidrojams ar to, ka Lielbritānija izstājas no ES, līdz ar to ES budžets katru gadu zaudē apmēram 10 miljardus eiro. Jebkurā gadījumā lauksaimniecības zemju platības ar katru gadu palielinās, tāpēc mēs nevaram sēdēt, rokas klēpī salikuši. Par sevi ir jācinās.

Viedokļus uzklusēja Edgars Gabranovs

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Muzikālajā kafejnīcā iet jestri

Sestdien Viļakas kultūras namā jau astoto reizi muzikālajā kafejnīcā "Pie Ellas" tikās dziesmu draugi, kas viens otru pārsteidza ar erudīciju un atraktivitāti. Pasākuma vadītāja Ineta Lindenberga, uzrunājot klātesošos, uzsvēra, ka kafejnīcā pulcējās tie, kuriem dziesma ir sirdslieta, kuriem dziesma ir darba ikdiena.

Īpašs gads. Ineta Lindenberga atgādināja, ka šis gads ir īpašs, kad mēs svinam valsts simtgadi, kad Latvijas tauta sanāks kopā lielajos Dziesmu un deju svētkos. "Šādās tikšanās reizēs godā ceļam tautasdziesmu, kas ir tautas kods. Tautasdziesmu gribas salīdzināt ar baltu linu kreklu. Gribas salīdzināt to ar smaržu un gaismu, ko var sajūst, Latvijas saulei lecot pāri Latvijas ziedošām pļavām. Lai skan tautasdziesmas un ziņģes mūsu muzikālajā kafejnīcā "Pie Ellas", viņa vēlēja.

Godam iztur visus pārbaudījumus. Borisovas kolektīva "Atvasara" dziedātāji apgalvo, ka viņiem nekas nav šķērslis. To viņi apliecināja arī dziesmu aplī, kad katram kolektīvam nācās dziedāt dziesmas, kurās ir konkrēti vārdi, piemēram, 'sieva', 'meita', 'brūte'.

Romantiskas dāmas. Baltinavas sieviešu vokālais ansamblis Marijas Bukšas vadībā apliecināja, ka vienmēr nāk un iet ar pozitīvām emocijām.

Ciemiņi. Liepnas sieviešu vokālais ansamblis "Noskaņa", kuru stūrē Lilita Spirka, moto ir: "Ar dziesmu iet visur!"

Kubuliešu izpildījumā. Vai, redzot zīmējumu, atpazīsiet dziesmu?

Vienmēr formā. Sieviešu vokālais ansamblis "Melodija" no Medņevas Initas Raginskas vadībā pierādīja, ka ir gatavas izpildīt jebkuru dziesmu.

Atklāj noslēpumu. Viļakas sieviešu vokālā ansamblā "Cansone" (vadītāja Ilona Bukša) dziedātājas ārēji šķiet ieturētas. "Bet patiesībā viņās mutuļo enerģija un radošs darbs," atklāja Ineta Lindenberga.

Gatavi uz visu. Kubulu vokālais ansamblis Anastasijas Ločmeles vadībā kārtējo reizi apliecināja, ka ir gatavi iesaistīties dažādās avantūrās. Arī viņu vizualizētā dziesma izpelnījās smieklus un aplausus.

Izsvilpo melodiju. Katram kolektīva pārstāvim, tostarp Venerandai Mednei no "Atvasaras", nācās izsvilpot trīs melodijas, kas pārējiem bija jāatpazīst. Gāja jautri!

Uzstājas novadniece. Patikamu pārsteigumu skatītājiem sarūpēja novadniece Viktorija Agnese Vancāne. Jauniete šobrīd mācās 4.kursā Staņislava Broka Daugavpils mūzikas vidusskolā un sapņo uzstāties uz pasauleslavenām skatuvēm, piemēram, opernamā "La Scala".

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Augstvērtīga un ar proteīnu bagāta lopbarība

Ražo agri, uzveic nezāles un nenobirdina lapiņas

Austrumu galegu raksturo kā ļoti vērtīgu lopbarību, jo tā apvieno sevi labākās zālāju īpašības – stiebrzāļu ilggadību un tauriņziežu īpašo spēju saistīt atmosfēras slāpekli un ražot daudz proteīna. Taču tai piemīt vēl citas lieliskas īpašības. Kāpēc to vajadzētu sēt un audzēt, iesaka agronomijas zinātņu doktore BIRUTA JANSONE.

Galega bez pārsēšanas var augt vienā vietā 25 gadus un pat vēl ilgāk, un Latvijas klimatiskajos apstākļos tai ir laba ziemcietība. Tādēļ tā dod augstas zaļās masas (70 t/ha) un sausnas (15t/ha) ražas, to nav vajadzības mēslo ar slāpekli. Novērots, ka galegas sējumi neizretinās, jo tā vairojas arī veģetatīvi, tai nekad neuzbrūk slimības un kaitēkļi, bet, žāvējot sienā, nenobirst lapiņas. Viena no augstvērtīgākajām īpašībām tā, ka augs saista atmosfēras slāpekli, uzlabo augsni, un galegas zaļmasa satur vairāk nekā 20% proteīna, līdz ar to šo lopbarību labprāt ēd visas dzīvnieku sugas, bet jo īpaši piemērota gaļas lopu turētājiem un briežu dārzu īpašniekiem. Galegai raksturīgs liels lapu daudzums (50-60%), un tās arī nodrošina lielo proteīna daudzumu augos. Nepastāv apūteknēšanās problēmas, jo galega ražo sēklas katru gadu.

Galegas ražu var ievākt jau ļoti agri - maija trešajā dekādē, kad tā sasniedz līdz metra garumu un var sākt gatavot lopbarību. Augs ražo līdz pat novembrim (līdz salam), un veģetācijas periodā var ievākt 2-3 plājumus.

Galegu ir ekonomiski audzēt granšainās, akmeņainās un citādi grūti apstrādājamās un izmantojamās platībās. Tā ir arī labs nektāraugs, un galegas ziedos ganās bites, kamesnes un citi kukaiņi. Taču augam ir arī trūkumi. Tās audzētājiem jāzina, ka galega jāsēj neitrālā, nosusinātā augsnē, pirms sējas sēklas jāapstrādā ar īpašo galegas nitrāģīnu, tā nepanes ilgstošu applūšanu, sējas gadā attīstās gausi, nereti to pāraug nezāles, tāpēc tās jāapļauj. Bez tam galega jāsēj bez virsauga, jo nepanes noēnojumu, ir gaismas prasīgs augs. Ziemeļos laikā galegai virs zemes nav lapu rozetes, tādēļ pēc sniega nokuššanas izskatās, ka tā aizgājusi bojā. Bet, iestājoties siltākam laikam, strauji parādās jaunie dzinumi un sākas intensīva augšana. Dažreiz lopi galegu negrib ēst, jo galegas zaļmasa nelielā daudzumā satur rūgtvielu – galeģīnu, tādēļ sākumā dzīvnieki pie šīs barības nedaudz jāpieradina.

B.Jansone iesaka galegu sēt maija sākumā, labi sagatavotā

un pietiekami mitrā augsnē, 1 – 2 cm dziļumā. Sēj parastā rindsējā, izsējot 25 kg sēklu uz hektāru. Sēklas sadīgst apmēram divu nedēļu laikā, pēc tam jācinās ar nezālēm, tās applāujot. Labos augšanas apstākļos līdz rudenim jau var iegūt vienu galegas plājumus. Jāzina, ka galegu nedrīkst plānot no 15. augusta līdz 15.septembrim, jo tad saknēs uzkrājas barības vielas veiksmīgai pārziemošanai. Bet visus turpmākos gadus galega labi aug pati, sekmīgi cīnās ar nezālēm, tā ka atliek ievākt tās ražu.

Galegas ziedošais lauks. Ilggadējais mūspuses agronomis Imants Kārklīns iesaka pamēģināt sadraudzēties ar vērtīgo augu. Protams, to nevar sēt gluži katrā laukā, jāizvēlas atbilstoša vieta, taču, ja ieaug, galega zaļo ik gadu un dod bagātīgus plājumus, no kā var gatavot lopbarības krājumus. Agronomu uzskata, ka plusu galegai ir daudz vairāk nekā minūsu, tādēļ arī mūspuses laukos dzīvnieku ganāmpulku īpašniekiem vajadzētu to sēt un audzēt.

Foto - no personīgā arhīva

Vai audzējat galegu un kā tas izdodas?

Zemnieku saimniecība "Iesalnieki" Briežuciemā, PĒTERIS LOČMELIS: - Nē, galegu neesam audzējuši. Atceros, ka saimniecības laikā gan to sēja un pēc tam pat iznīdēt nevarēja - auga tajā laukā kā traka. No sarunas ar pieredzējušu agronomu atceros, ka galega jāsēj ļoti labi sastrādātā laukā, kur nav nezāļu, tikai tad to var ieaudzēt. Bet pēc tam labi aug pati. Savā saimniecībā priekšroku dodam lucernai, ko parasti sējam maisījumā, kur lucerna ir ap 37%. Nav jau pētīts, kāda lopbarība un kā ietekmē izslaukumu. Govis cenšamies barot labi. Arī šai sezonai lopbarības sagādātās pietiekami daudz. Spriežu, ka govīm pietiks līdz 15.maijam.

Zemnieku saimniecība "Upmaži", INTARS INDRIKS: - Zinu šādu lopbarības augu, taču negrāso to sēt un audzēt. Maniem gaļas lopiem vajag sienu, bet galegu, domāju, būs grūti izžāvēt, jo tai ir liela masa, un laika apstākļi ne vienmēr piemēroti. Galega vairāk būtu piemērota piena lopiem, kuriem izbaro zaļbarību. Manā gaļinieku pulkā tagad ir dzemdību laiks, pasaulē nāk jaunā paaudze, atskrējuši kādi septiņi telēni, un gaidu vēl.

Zemnieku saimniecība "Cīruliši", JĀNIS ZONNE: - Galegu pats nesēju un neaudzēju, bet plāuju to Daudzenes kalnā, kur ir cita īpašums. Tur tā aug jau kopš saimniecības laikiem. Sezonā sanāk vairāki plājumus. No pirmā parasti gatavoju skābbarību, no atāla sanāk siens. Mums ir gaļas dzīvnieku ganāmpulks un nedaudz arī piena govīs. Dzīvnieki šādu lopbarību ēd ļoti labi. Pats galegu neesmu ne sējis, ne audzējis. No sarunām ar citiem lauksaimniekiem spriežu, ka lielākā problēma ir tās ieaudzēšana, jo jāizvēlas piemērota augsne. Zemniekiem, kuri to mēģinājuši darīt, galega nav padēvusies. Bet Daudzenes kalnā tā sen ieaugusi un aug joprojām.

Lauku attīstības konsultante Viļakas novadā ANITA KOKOREVIČA: - Nav dzirdēts, ka mūspuses lauksaimnieki sētu un audzētu šo augu. Mūsu novadā galvenais uzsvārs ir graudaudzētāji, un viņu uzmanības lokā ir pavisam citas kultūras. Galega varētu ieinteresēt dzīvnieku ganāmpulku saimniekus.

Zemkopības ministrs par šodien un rītdien

Vēlas mazāku kontroli

- Nekas konkrēts par lauksaimniecības budžetu pēc 2020.gada vēl nav zināms. Budžeta nauda varētu būt samazināta par 30%, varbūt par 10%, bet ir iespējams, ka finansējums arī nemainīsies. Viss atkarīgs, ko sacīs ES lielo donorvalstu vadītāji.
- Daudz lielāks ES atbalsts nākotnē vajadzīgs tieši mazajām un jaunajām saimniecībām, lai tām ir iespēja attīstīties. Aktualizēta arī lauku apdzīvotības samazināšanas problēma.
- Diskutē par kontroles samazināšanu. Latvija vēlas, lai būtu mazāk pārbaūžu un pati valsts uzņemtos atbildību, kā iztērēta piešķirtā ES nauda.
- Daudz strīdu starp dažādām organizācijām ir par glifosātu izmantošanu augkopībā, tādēļ stingrākas būs prasības augu aizsardzības un mēslošanas līdzekļu izmantošanā. Daļu ķīmisko līdzekļu izņems no ražošanas. Salīdzinot ar citām valstīm, Latvijā vismazāk izmanto minerālmēslus.
- Jauno lauksaimnieku programma (40 000 eiro) vairs nebūs pieejama. Arī mazo saimniecību atbalsts (15 000 eiro) vairs nav plānots, taču, ja visa projektu nauda nebūs izmantota, viens konkurss varētu tikt izsludināts 2019.gadā.
- Piena iepirkuma cenas lejupslīdei vajadzētu apstāties. Tik straujam cenas kāpumam, kāds radās pērn, nav bijis pamatojuma. Augsto cenu maksātāji nebija Latvijas uzņēmumi. Jāskatās uz priekšu – šodien maksā, bet kas notiks rīt! Pa vidu no zemnieka līdz pārstrādei Latvijā ir vairāk nekā 60 piena iepircēju. Piena tirgus ir un būs svārstīgs! Ministra ieteikums - domāt par līgumattiecībām, kas tomēr garantē stabilitāti.
- Vai lauksaimnieki var ticēt ekonomikas ministra solījumam atrisināt konfliktu ar A/S "Sadales tīkls" sezonālās elektroenerģijas jaudas lietošanā? Ministra atbilde, ka var! Turpmāk nebūs tādu rēķinu, kādi pienāca pēc 1. janvāra. Atslēgums būs uz deviņiem mēnešiem un vēl būs iespējama jaudas samazināšana. Tas tiksot fiksēts dokumentāli. Solīja, ka maksa par pašu pieslēgumu būs adekvāta ceļa izdevumiem un viena cilvēka ieguldītajam darbam (30-60 eiro). Par elektrību Latvijā maksājam ES vidējo cenu, bet par tās sadali – trešo dārgāko visā ES. Obligātā iepirkuma komponente Latvijā aprēķināta kā pietiekami dārgāka ES.

Par ekoloģiski jutīgiem zālājiem

Ekoloģiski jutīgie ilggadīgie zālāji (EJIZ) ir zālāji, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem un putnu dzīvotnēm, jo tajos sastopami reti augi un mēdz ligzdot vairāku aizsargājamo sugu putni. EJIZ vienlaikus ir arī bioloģiski vērtīgi zālāji lauksaimniecības zemē. Informācija par šīm platībām iekļauta arī Lauku atbalsta dienesta lauku reģistra sistēmā. To atjauno katru gadu, pamatojoties uz Dabas aizsardzības pārvaldes datiem.

EJIZ platības, kas LAD reģistrā fiksētas 2017.gada 31.decembrī, īpašniekiem vai apsaimniekotājiem ir pienākums saglabāt šajā un turpmākajos gados, tās aizliegts apart vai pārveidot par zemi ar citu lietojuma veidu. Līdzīgi šis aizliegums attiecas arī uz jaunajām EJIZ platībām, kas fiksētas līdz 2018.gada 1.februārim, ja attiecīgo platību līdz 1.februārim joprojām aizņem zālājs, tā rudenī nav aparta vai nav mainīts tās lietošanas veids.

Ja lauksaimnieks šo pirmo reizi EJIZ reģistrēto platību ir apsis pērnajā rudenī vai pārveidojis par zemi ar citu lietojuma veidu, viņam ne vēlāk kā līdz 2018.gada 30.martam par to jāinformē Dabas aizsardzības pārvalde. Ja viņš nebūs paziņojis pārvaldei par aparto vai pārveidoto lauku, attiecīgajam laukam saglabās EJIZ statusu un šo platību turpmāk būs aizliegts apart un pārveidot par zemi citām vajadzībām. Pārvalde rakstiski jau informējusi tos zemes īpašniekus un apsaimniekotājus, kuru īpašumā 2017.gadā bija apsekoti zālāji un konstatēti EJIZ.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Īsumā

Sieviešu dienu svin Pitalovā

8. martā, Starptautiskajā sieviešu dienā, kopā ar Balvu, Viļakas un Kārsavas novadu delegācijām uz 6. Starptautisko deju festivālu Krievijas pilsētā Pitalovā devās arī Balvu pamatskolas bērnu deju kolektīvs "Varavīksne". Deju kolektīvs, kas Žannas Ivanovas vadībā Balvu pamatskolā darbojas jau 7 gadus, festivālam sagatavoja divus priekšnesumus - deju modes skati "Ķīnietes" un oriģinālo tērpu kolekciju "Ziedi, mana pilsēta, ziedi", kas veltīta Balvu pilsētas 90 gadu jubilejai. Tērpus uzmeistarēja kolektīva meitenes vizuālās mākslas skolotājas Larisas Bernes vadībā.

Koncertā, kas notika Pitalovas rajona Belorusskij ciemata kultūras namā, varēja izbaudīt 22 kolektīvu sniegtos priekšnesumus. Dažādi kostīmi, ritmi, profesionāla skaņa, apgaismojums - tas viss radīja jauku svētku noskaņu. Katrs deju kolektīvs par piedalīšanos saņēma lielu kārbu ar saldumiem, bet katrs dalībnieks - šokolādi. Arī kolektīvu vadītāji saņēma vērtīgas dāvanas, ziedus un Pateicības rakstus. Uzrunājot festivāla dalībniekus, Balvu novada domes deputāte Svetlana Pavlovska pateicās par jauko uzņemšanu un ielūdza Pitalovas draugus ciemos uz Balviem Latvijas simtgades gadā.

Mācās no sava aroda meistariem

12. un 13. martā Šķilbēnu jauniešu centrā "Zvaniņi" vairāk nekā 20 bērni, jaunieši un pieaugušie apguva prasmi izgatavot lelles un ādas izstrādājumus, ko viņiem ierādīja meistari Evita Zālīte un Andris Ločmelis. Meistardarbnīcas bija lieliska iespēja dažādot atpūtu skolēnu brīvdienās. Aktivitāte iepriecināja arī vecākus, jo tā vietā, lai sēdētu pie TV ekrāniem, datoriem vai tālruniem, viņu atvases ar prieku mācījās kaut ko jaunu.

Meistardarbnīcas dalībniekus pārsteidza, ka izgatavot nelielu dejojošu lellīti var divu stundu laikā. Viņi uzzināja, ka meistare E. Zālīte šim darbam veltī vismaz piecas stundas dienā piecas dienas nedēļā. Evita atklāja, ka viņas darinātās lelles dzīvo dažādās pasaules valstīs, tās ir dažāda lieluma un katra ar savu individualitāti. Turklāt katrai ir vārds, un Evita tos visus atceras.

Savukārt ādas apstrādes meistars Andris bērniem mācīja, kā no neliela ādas gabaliņa izgatavot sirsnīgu dāvanīņu saviem mīļajiem. Pusstundas laikā tapa jauki piekariņi ar lielākiem un mazākiem iniciāļu burtiem un skaisti dekorīņi. Dalībnieki uzzināja, ka meistara darinājumi aizceļojuši uz Austrāliju, Ameriku, Ēģipti un daudzām Eiropas valstīm. Savā īpašumā viršiņģas motociklu somas ieguvusi arī kāds no vietējā motokluba "Rūsa vējā" motociklistiem.

Cīnīsies par gudrākās titulu

7. martā Balvu Valsts ģimnāzijas 12. a klase devās uz Rīgu, lai atbalstītu Ievu Jurjāni, kura piedalījās erudīcijas spēles skolēniem "Gudrs, vēl gudrāks" pusfinālā Latvijas televīzijā. Sīvā konkurencē pievarējusi pretiniekus četrās spēles kārtās, Ieva ieguva tiesības būt to sešu finālistu vidū, kuri cīnīsies par visgudrākā 12. klases skolēna titulu.

Balvu pamatskola – labāko vidū

2008. gadā Ceļu satiksmes direkcija (CSDD) uzsāka kursu "Labākā CSDD satiksmes drošības skola", aicinot mācību iestādes piedalīties "Jauno satiksmes dalībnieku forumā" un konkursā "Gribu būt mobils!", kura mērķis ir veicināt skolu, pedagogu un audzēkņu vēlmi līdzdarboties satiksmes drošības projektos.

Balvu pamatskola ir saņēmusi CSDD pateicību par nenovērtējamo atbalstu skolēnu jēgpilnā izglītošanā ceļu satiksmes drošības jautājumos, kas kalpos kā stabils pamats mūsu sabiedrības nākotnei drošā ceļu satiksmē.

Tāpat Balvu pamatskolas pedagogi ir uzaicināti uz kursa "Labākā CSDD satiksmes drošības skola" noslēguma pasākumu, kas notiks Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā un kur godinās vislabākos 2017. gada ceļu satiksmes drošības skolotājus.

Skolotāji arī mācās

12. martā Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas skolotāji kārtējo reizi pulcējās uz meistarklases nodarbībām. Šūšanas darbnīcās skolotājas Anita Matule-Bordāne un Aiga Jansone iepazīstināja ar jaunajām šujmašīnām un modernajām iekārtām, praktiski demonstrējot to daudzveidīgās iespējas. Skolotāji vēroja, kā 2. kursa meitenes apgūst stila mācību. Viņus pārsteidza mūsdienīgais iekārtojums, pedantiskā kārtība kabinetā un noliktavās. Ne mazāks pārsteigums gaidīja informātikas kabinetā, kur skolotājs Andris Līcītis demonstrēja pašu izgatavoto D3 printeri, bet skolotājs Ēriks Kanaviņš iepazīstināja ar topošo meistarību istabu un jaunajām iekārtām. Pēc tam pedagogi piedalījās meistarklasēs, demonstrējot labās prakses piemērus un daloties pieredzē.

Jaunieši uzņem ciemiņus

Aicina pievienoties Zemessardzei

Foto - I. Tušinska

Klausās ar interesi. 11-gadīgais Alvis (1. no kreisās) atklāja, ka pirms gada darbojies Jaunsardzē. Taču šobrīd tam vairs neatliekot laika, jo viņš nopietni pievērsies vieglatlētikai, kā arī darbojas citos pulciņos. Tomēr Alvis neslēpa, ka apsver iespēju nākotnē kļūt par zemessargu.

13. martā Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBJC) viesojās Zemessardzes 31. kājnieku bataljona 2. kājnieku rotas virsseržants seržants KASPARS PUTNĀNS, kurš, aicinot jauniešus pievienoties Zemessardzei, atklāja iespējas un ieguvumus, ko sniedz šī militārā organizācija. Par dienesta priekšrocībām seržants K. Putnāns šomēnes pastāstīja arī Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas, Viļakas Valsts ģimnāzijas, kā arī Alūksnes skolu skolēniem, bet tuvākajā laikā plāno apmeklēt arī Baltinavas vidusskolu un Balvu Valsts ģimnāziju.

Pirms tikšanās seržants Kaspars Putnāns atzina, ka pārsvarā jaunieši par Zemessardzi uzzina no radiem vai paziņām, kuri dien šajā militārā organizācijā, tādēļ, lai informētu pēc iespējas lielāku jauniešu loku, viņš apmeklēja tuvējās skolas. Kājnieku rotas virsseržants atklāja, ka apmācība un uzņemšana Zemessardzē notiek visa gada garumā.

Var tikai iegūt

"Zemessardze ir lielākā Nacionālo bruņoto spēku struktūra un teritoriālās aizsardzības pamats, kas balstīts uz pilsoņu brīvprātīgu iesaisti valsts aizsardzības nodrošināšanā," iesācis tikšanos ar citātu no Zemessardzes likuma, seržants Kaspars Putnāns iepazīstināja klātesošos ne tikai ar Zemessardzes uzdevumiem, bet arī ar galvenajiem ieguvumiem, ko tā spēj sniegt. Viens no vērtīgākajiem ieguvumiem ir zināšanas, kas iemāca aizstāvēt sevi un savus tuviniekus krīzes situācijās. Tāpat zemessargi apgūst pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanas iemaņas, mācās lasīt karti, orientēties apvidū, kā arī rīkoties ar dažāda veida ieročiem un apgūst lauka kaujas iemaņas, kā arī daudz ko citu. Seržants K. Putnāns uzsvēra, ka pastāv divi veidi, kā iziet apmācības kursu – var iesaistīties pamatapmācības kursā, kas ilgst 20 dienas pēc kārtas, vai arī veltīt mācībām vairākas nedēļu nogales. Viņš atklāja, ka tuvākā jauno zemessargu apmācība notiks jau aprīlī. Savukārt pēc kļūšanas par pilntiesīgu zemessargu iegūto zināšanu atsvaidzināšanai katram no viņiem vismaz 20 dienas gadā jāvelti kārtējām mācībām.

Pie ieguvumiem, kļūstot par zemessargu, seržants K. Putnāns minēja arī katram zemessargam piešķirto moderno aprīkojumu, kā arī iespēju iegūt labus, uzticamus draugus un saņemt materiālo kompensāciju par apmācībām veltīto laiku – sākot no 26 eiro dienā, kā arī uzturdevas kompensāciju 9,96 eiro dienā. Turklāt kompensācija apmērs pieaug līdz ar dienesta stāžu un saņemto dienesta pakāpi. Seržants K. Putnāns pastāstīja arī par dienesta gaitu un to, kā iestāties Zemessardzē, īpaši uzsverot, ka jauniešiem, kuri sodīti par kādu noziedzīgu nodarījumu, ceļš uz dienestu būs slēgts.

Foto - I. Tušinska

Vienmēr interesējusi militārā joma. Seržants K. Putnāns atklāja, ka pats par dienestu armijā sācis aizdomāties kopš 10 gadu vecuma: "Ļoti interesēja un joprojām interesē mūsu valsts vēsture un militārā joma." Par profesionālu karavīru viņš kļuva pirms 11 gadiem, uzreiz pēc Viļakas Valsts ģimnāzijas absolvēšanas, un nekad šo lēmumu nav nožēlojis. Seržants K. Putnāns norādīja, ka dienests viņam bija arī iespēja izpaust savu patriotismu. "Turklāt tas ir labi atalgots darbs ar sociālām garantijām," vienu no karavīra profesijas izvēles iemesliem minēja Kaspars.

Var dienēt arī sievietes

Seržants K. Putnāns atklāja, ka par zemessargu var kļūt no 18 līdz pat 55 gadu vecumam. Viņš paskaidroja, ka pieteikties un uzzināt sīkāk par dienestu iespējams, piezvanot vai iegriežoties Zemessardzes bataljona štābā. Viens no iestāšanās nosacījumiem ir obligātā medicīniskā pārbaude. Tikai pēc apmācībām un svinīgā zvēresta došanas kandidāts kļūst par pilntiesīgu zemessargu.

Noslēgumā seržants K. Putnāns uzklaušoja un atbildēja uz klātesošo jautājumiem. Vaicāts, vai sievietes arī drīkst dienēt Zemessardzē, lektors pastāstīja, ka daļiņā dzimuma pārstāves ļoti aktīvi iesaistās dienestā un liela daļa no zemessargiem ir tieši sievietes. Savukārt tautjāts, kādi ir sodi par pārkāpumiem, K. Putnāns atklāja, ka pārkāpumu un sodu sistēmu stingri nosaka militārās disciplīnas reglaments, bet visbargākais sods ir atvaļināšana no dienesta. Arī zemessarga uzvedības normas nosaka reglaments. Seržants K. Putnāns uzsvēra, ka arī civilajā dzīvē zemessargiem jābūt cienīgiem nest šo godpilno nosaukumu.

Tikšanās noslēgumā katrs jauniešs varēja saņemt zemessarga 'ceļa karti', kurā norādīts, kas nepieciešams, lai iestātos Zemessardzē, un kur vērsties, lai piepildītu šo vēlmi.

Lappusi sagatavoja I. Tušinska

Ar saknēm dzimtajā pusē

Konkursantus vērtē ar zināšanām un pieredzi

AIJA NIKOLAJEVA ceļu uz Balviem mēro ne tikai tāpēc, ka šeit ir viņas dzimtas saknes, bet arī tāpēc, ka strādā žūrijas komisijā bērnu un jauniešu tērpu un modes festivālā "Modes labirinti" un konkursā "Mis un Mistery Balvi 2017". Turklāt ne tikai šogad, bet arī iepriekšējos gadus.

Aija dzimusi Balvos, šeit gājusi skolā, taču jau pēc 8. klases drosmīgi devusies savā dzīvē, aizejot mācīties uz Smiltenes tehnikumu par Pārtikas preču tehnologu. "Augu daudz bērnu ģimenē un jau apzinātā vecumā gribēju projām no mājām, mācīties un veidot savu dzīvi pašai," atzīst Aija piebilstot, ka laiku Balvos atceras ar jaukām atmiņām.

Vajadzēja klausīt skolotāju

Mācījusies Balvu vidusskolā, kur pirmā audzinātāja bija Lonija Priedeslaipa, vēlāk - Ārija Žuga. Aija par šo laiku saka, ka viņa savā ceļā sastapusi daudz labu cilvēku, kas devuši palīdzību - dzīvot iespējams daudz kvalitatīvāk, nekā tobrīd dažādu cilvēku dzīvi viņa vērojusi apkārtējā vidē. "Esmu pateicīga Lidijai Ķerģei, kura tobrīd strādāja par pavāri. Tieši viņas iespaidā es aizgāju mācīties par pārtikas preču tehnologu. Tajā laikā likās, ka tas ir mans sapņu darbs - gatavot garšīgus ēdienus," atceras Aija. Viņa atzīst, ka vajadzējis tomēr ieklausīties latviešu valodas skolotājas Evģēnijas Cunskas vārdos. "Skolotāja bija ievērojusi, ka es rakstu ļoti labus sacerējumus un ka esmu spējīga skaisti izteikties. Žēl, ka neieklājos. Dzīves cilvēku sacītais jāņem vērā," atzīst Aija. Viņa tagad saka, ka pēc būtības ir organizatore, palīdz meitai sacerēt lugas, raksta scenārijus. Pirmajā kursā viņa saslimusi, atbraukusi uz mājām Steķentavā, kur dzīvojis Vidzemes ielas 24.mājā, līdzās toreizējai Lauktechnikai. Viņa īsti neatceras, kas toreiz šajā iestādē vadīja kultūras pasākumus, bet Aijai uzticēja noorganizēt Lauktechnikas bērniem eglīti. Viņa pati brīnījās, jo uzveda pašsacerētu lugu par Karlsonu. "Man bija tikai sešpadsmit gadi. Visu darīju pati, pat šuvu bērniem svārciņus. Pasākumā iesaistīju savas mājas bērnus - Anitu, Larisu, Žannu... darbojāmieš ne pa jokam. Tagad domāju, ka jau tad man vajadzēja mainīt profesiju. Taču es turpināju studijas, pabeidzu tehnikumu. Aizgāju uz Rīgu, biju ēdnīcas vadītāja," atceras Aija. Viņa lepojas ar saviem klasesbiedriem, skolotājam Ilutu Baluli, Ivetu Kacēnu, Ilonu Melni, klasesbiedri Aigars Pušpurs vada Balvu novadu, Edgars Gabranovs ir redaktors, daudzi pazīst arī talantīgo didžeju, fotogrāfu Jāni Pastaru. "Es pēc 6.klases mācījos sporta klasē, un tas man deva bonusus visai dzīvei. Lai arī šogad man būs piecdesmit gadi, ar sportu esmu uz 'tu'. Ļoti patīk peldēt, slidot, slēpot, braukt ar riteni. Aizvadītajā rudenī trenējoties pieveicu 50 km bez apstāšanās," pastāsta Aija.

Lielaļiem katliem pieliek punktu

Viņa smeja, ka ēdnīcā nācies strādāt un vadīt kolektīvu ar gados daudz vecākiem kolēģiem. Taču nekā - galā tikusi. Jaunībai ir kāda priekšrocība, - nāk mīlestība, veidojas ģimene, dzimst bērni. "Apprecējos, dzima bērni, aizgāju dekrēta atvaļinājumā un sapratu, ka maniem lielajiem katliem ir pielikts punkts," smeja Aija. Veltot visu bērniem, gājuši gadi, - ne vienmēr viegli, bet piepildījuma un gaišuma pilni. Aija izaudzinajis trīs bērnus. Vecākajam dēlam Rihardam jau 28 gadi, meitai Nikai - 25, bet pastarītei Robertai Džesikai - 14 gadi. "Jau astoņpadsmit gadus strādāju reklāmas biznesā - Latvijas Tālrunis, Interinfo un citos. Savulaik veidoju "Zaļo lapu" telefonu grāmatu Jelgavā, Kuldīgā, Balvos, Gulbenē un citviet. Sešpadsmit gadus man ir arī savs bizness, bet kā producente darbojos nu jau desmit gadus. Esmu LaIPA producentu apvienības biedre," atklāj Aija. Viņa skaidro, ka producenta darbs būtībā ir ļoti plašs. Piemēram, strādājot pie diska "Tu tikai notici" tapšanas, kas jau nominēts Mūzikas gada balvai, Aija pati segusi visus izdevumus. Viņa iesaistījusi daudzus Latvijā pazīstamus māksliniekus - Vari Vētru, Vitu Baļčunaiti, Normundu Rutuli, Zani Gudro un citus. Viņi snieguši koncertus, arī Balvos. "Pie jums ieradās tikai divi mani labi draugi Vita Baļčunaite un Varis Vētra, citos koncertos piedalījās daudz vairāk mākslinieku. Uz producenta pleciem ir visa atbildība, lai taptu jebkas, ko esi iecerējis - lai dziedātājs labi justos, lai pasākumu labi izreklamētu. Mēs par sevi stāstījām raidījumā

"LNT brokastis", atceras Aija. Viņas kā producentes pirmsākumi bija laikā, kad meitai Robertai četros gados tēva māsiņa Aina Boža, kura arī ir mūziķe, uzdāvināja pirmo dziesmu, un Aijai tā bija jāproducē.

Darbs žūrijā uzliek atbildību

Aijas Nikolajevas piecgadīgo meitu Robertu savulaik uzaicināja uz Turciju piedalīties dziedāšanas konkursā. Viņai piedāvāja piedalīties arī modeļu konkursā. Krievijas žūrijas pārstāvis, kuram Roberta iepatīkās, iedeva bezmaksas ceļazīmi uz Sočiem. Tur Roberta izcīnīja 2.vietu, skaistu kroni. Tad Elita Drāke Robertu uzaicināja piedalīties konkursā "Latvijas Talantīgā princese", kurā Roberta ieguva galveno titulu savā vecuma grupā "Latvijas Talantīgā princesīte". Sākās dalība daudzos citos konkursos. "Turcijā esmu bijusi jau reizes piecas. Elitai vajadzēja palīgā cilvēku, kurš organizē iepriekšminēto konkursu. Tā es divus gadus pēc kārtas organizēju konkursu "Latvijas Talantīgā princese" - var teikt, ka šo iespēju deva mans bērns. Piedalījāmieš daudzos labdarības koncertos Latvijā, ja nemaldos, tie bija apmēram trīsdesmit koncerti. Es rakstīju koncertu scenārijus, un tā reiz tiku uzaicināta uz konkursu pie Ineses Buliņas, kad viņa vēl strādāja Balvos. Šķiet, reizes piecas strādāju viņas konkursu žūrijā," pastāsta Aija Nikolajeva. Šajā laikā viņa sadraudzējās ar Lietuvas pārstāvjiem, un viņu sāka aicināt vērtēt mazos modeļus kaimiņvalstī. Tagad uz turieni kā žūrijas priekšsēdētāja Aija dosies aprīlī. Viņa žūrijā strādājusi dažādos konkursos, ne tikai modeļu, - arī dziedāšanas un dejošanas, arī Lietuvā, Panevėžā nosakot garāko matu titulu īpašnieces. Konkursā "Mis un Mistery Balvi" žūrijā Aija strādā jau otro gadu. "Man bija draudzīgas attiecības ar skaistumkonkursu mammu Intu Fogeli. Viņa bija tas cilvēks, kura Latvijā radīja šo konkursu. Strādāt žūrijā - tā ir liela atbildība, neļaujos citu ietekmei, pieturos pie sava redzējuma, strādāju tā, lai pēc tam sirdsapziņa vienmēr ir tīra. Es ieklausos citu viedokli, bet palieku pie sava redzējuma. Man ir pieredze, turklāt ne tikai Latvijā, bet bieži arī ārzemēs. Smejos, ka acs pa šiem astoņiem gadiem ir pieslīpēta. Piemēram, Līga Moroza-Ušacka, kura profesionāli rīko savus pasākumus, man ir kā laba draudzene, bet šajos konkursos piedalās arī viņas dēls. Es cenšos nodalīt paziņanos no darba un blakus sajūtām," neslēpj Aija. Viņa vēl tagad nevar aizmirst jauko pasākumu Tilzā "Labo domu Ziemassvētki", tik sirsnīgs un kvalitatīvs tas bija. Aija iemācījusies, vērtējot bērnu konkursus, ka nevar desmit balles likt tikai tāpēc, ka bērniņi tik smuki, tik maziņi... Tā darīt nedrīkst! "Man nekad neviens nav nācis klāt un nav prasījis dot balsi par vienu vai otru konkursantu. Cilvēki tomēr ir dažādi, un daudzi domā, ka žūriju var vienkārši nopirkt. Tā nav, un par sevi to saku droši. Lietuvas kolēģi pat teikuši, ka no manis bijis mazliet bail," smeja Aija.

Meita aizved uz Ameriku

Aijai jau trīs gadus ir savs pasākums "Labo raganu salidojums", kad pirmajā jūlija sestdienā ielūdz pie sevis mājās draudzenes, pieaugušās raganas. "Salido daudz, un tad mēs taisām slotas, lidojam pa pagalmu, šogad lecām uz batuta, dejojām raganu deju. Es vēlos sadraudzināt dažādu profesiju radošās sievietes tuvāk," par savu brīvo laiku pastāsta Aija. Meitai Robertai ir jau 14 gadi, viņa joprojām dzied pie Agneses Rakovskas, kura Eiropvizijā pārstāvēja Latviju, bet nu ir mūzikas pedagoģe. "Viennozīmīgi iesaku ieguldīt bērnos. Pateicoties Robertai, esmu bijusi Amerikā, jo viņa kopā ar meiteņu kvartetu RERE tur bija uzaicināta dziedāt Latvijas vēstniecībā. Dzīvojām Vašingtonā. Es maksāju tikai par lidojuma biļeti, dzīvošana mums bija par velti. Bijām arī Ņujorkā. Viss ieguldītais bērnos nāk atpakaļ!" stāsta Aija. Vecākā meita beigs "Turību", sekmīgi studē Biznesa vadību un tūrisma jomu, viņai jau ir sava ģimene. Dēls ir datorgrafīks.

Gatavo sienas kalendārus

Nu jau deviņus gadus Aija savā uzņēmumā gatavo lielus, glancētus sienas kalendārus uzņēmējiem, kas notiek sadarībā ar pilsētu domēm, - pielieto zināšanas reklāmas jomā. Tas ir viņas pamatdarbs un darbs, kurā pelna naudu. Taču tas nebūt nav viss. Aija dara daudz vairāk un atklāj arī savas dzīves citas šķautnes. Par sevi Aija saka, ka dzīvē ir iemācījusies būt laba, laipna, draudzīga, netur ļaunu prātu uz cilvēkiem. Pat uz tiem, kuri reiz

Foto - E. Gabranovs

Balvos, vērtējot "Mis un Mistery Balvi 2017". Aija Nikolajeva ir gandarīta, ka Balvos notiek skaisti un vērienīgi konkursi.

Foto - no personīgā arhīva

Piedalās suņu izstādēs. Ģimenes mīlule Fifa - garspālvainā čihuahua - ir vairāk nekā deviņu valstu čempione. Kucītei ir jau bijis pirmais kucēnu metiens. Aija ir arī suņu kluba "Siriuss dog" suņu audzētāja.

nodarījuši pāri. Strīdi un plēšanās nekādu labumu nevienam nav devuši un nedos. Viņa uzskata, ka šķiršanās gadījumā nedrīkst dalīt nedz bērnus, nedz mantu, jāspēj vienoties par ko citu, lai var draudzīgi sēdēt visi pie viena galda bez pārmētiem par to, kas 'reiz bija'. "Iesaku cilvēkiem vairāk skatīties labā virzienā, jo sliktais neko nedod. Dzīvot savu dzīvi, jo, pilnvērtīgi dzīvojot, neatliek laika nekam citam, kur nu vēl citu dzīvju analizēšanai un izķidāšanai. Man neinteresē, ko par mani domā, ko runā," atzīst Aija Nikolajeva.

Novēl sasniegt mērķus

Aija uzskata, ka darbs pie nesen aizvadītā konkursa "Mis un Mistery Balvi" ieguldīts ļoti liels. "Domāju, Balvi var lepoties, ka Ivars Saide uzņemas rīkot šādus svētkus pilsētas jauniešiem. Žūrijā gaisotne bija ļoti pozitīva. Jau redzot un vērojot jauniešus pārrunu telpā, vietas sarindojās gandrīz precīzi. Par jauniešiem - mans vērtējums sakrīt ar citu žūrijas locekļu domām. Par meitenēm - man bija divas favorītes, abas meitenes īpaši izcēlās, parādot savus talantus. Savu balsi atdevu vienai no viņām, pamatojot - uzvar tas, kuram ir balsu pārsvars. Novēlu visiem jauniešiem iet pa dzīvi ar paceltu galvu un raudzīties tālumā, lai sasniegtu savus mērķus!" vēl konkursu žūrijas komisijas locekle Aija Nikolajeva.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Īsumā

Ceļš kā šūpuļtikls

Remontējamais pašvaldības ceļš Ņemecki – Repkova pašvaldības ceļu kartē atzīmēts kā ceļš Nr.26 un atgādina kokos iekārtu šūpuļtiklu. Tas izmet loku no viena ceļa līdz otram, bet vietējiem iedzīvotājiem ir svarīgs, jo ļauj piekļūt lauksaimniecībā izmantojamajām zemēm. Savukārt ceļa posms Nr.25 savieno remontējamo ceļa posmu ar galveno ceļu.

Sieva gādā par košumu

Ņemeckos dzīvo SVETLANA un ULDIS KOKOREVIČI. Uldis ņemas pa savu saimniecību, bet sieva strādā šūšanas ceļā, kas atvērta bijušajā Mežvidu skolā. Par ceļu viņš saka, - ļoti slikts, vēl pēc pāris dienām, ja pieturēsies silts laiks, šeit iekšā netikt. "Ceļa dēļ mokāties," virietis secina. Jautāts, kur tad jābrauc, nosaka, ka jābrauc ir gan uz novada centru Viļakā, uz veikaliem, gan tālāk citās saimniecības vai ģimenes darīšanās. Svetlanai jātiek gan uz darbu, gan no darba šūšanas ceļā. Uz autobusu sieva iet *pa taisno* - pāri pļavām, bet citreiz viņu uz darbu un no darba mājās ved Uldis ar mašīnu. Kokoreviči saimnieko iekoptā mājā, par ko var priest jau no sētsvidus, kaut sniegs vēl nav nokusis. Gan dzīvojamā istabā, gan ārā pagalmā var redzēt dekoratīvus priekšmetus, nokrāsotus akas grodus, šķūņa sienu. "Vasarā visapkārt izpļaujam. Pļauju, protams, es, bet sieva gādā par košumu," paskaidro saimnieks. Vīrs izrāda arī sievas darinātos dekorus, kas tapuši pēc internetā noskatītiem paraugiem. Tie ir koši.

Darbs šūšanas ceļā patik

Ar Svetlanu tiekamies jau bijušajā Mežvidu skolā, kur viņa strādā par šuvēju. Sieviete stāsta, ka šūšanas ceļā strādā jau trešo gadu. Darbs viņai patik un padodas. Savulaik viņa strādājusi arī uzņēmuma "Sarkanais rīts" Viļakas šūšanas filiālē. Attālus un nokļūšana uz darbu viņu nebaida. Vairāk uztrauc, cik ilgi ceļš pastāvēs, jo liela daļa darbinieku aizgāja, kad par padarīto sāka maksāt no izstrādes.

Ne ceļš, bet tikai

Viļakas novada Vecumu pagastā par Eiropas naudu plānots pārbūvēt divus pašvaldības ceļa posmus: ceļa posmu Kozīne - Gubeņi 0,5 kilometru garumā un ceļa posmu Ņemecki - Repkova divu kilometru garumā. Šos ceļus izmanto vairākas lielas saimniecības, kas nodarbojas ar lopkopību un zemkopību. Tās ir: SIA "Ķīra", zemnieku saimniecība "Rūķiši", piemājas saimniecības "Stādiņi", "Valodzītes", "Apšumājas" un citas. Protams, ceļa remontu ne mazāk gaida arī pensionāri un citi tur dzīvojošie. Kuram gan negribas labu ceļu! Pavasaros un rudenos par ceļu šeit saka, - ne ceļš, bet tikai ceļa nosaukums palicis. Tie ir kolhozu un sovhozu laikos ierīkoti ceļi, kas nodoti pašvaldības rīcībā un uzturēti, cik budžets atļauj. Dienā, kad "Vaduguns" izbrauca minētos ceļus, ceļš *līdz kaulam* vēl nebija atkusis, taču dubļi jau bija un arī rises jau bija izbrauktas pamatīgas. Vairāku māju pagalmos stāvēja vieglās automašīnas - tīras kā nopucēti zirgi. Ar tām nebija braukts. Automašīnu īpašnieki acimredzot gaidīja atgriezīties salu, un dažī no viņiem svinēja dzīvi. Kur gan triekties, ja nav darba!

Saimnieko kopš Breša laikiem

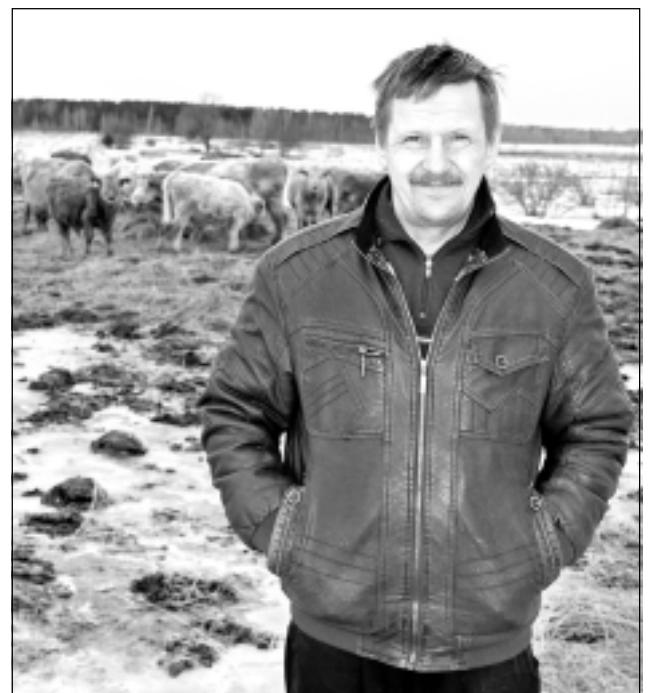
Vecumos dzīvei nav ne vainas

Pārsimts metrus no Kozīnes ceļa bijušajā sovhoza fermā saimnieko ERVINS KAĻĀNS. Viņš apmeklējis novada sanāksmes, kur priests par lauku ceļu pārbūvi par Eiropas Savienības fondu līdzekļiem, tostarp arī par piebraucamo ceļu līdz fermai un tālāk uz tīrumiem un pļavām, ko zemnieks apsaimnieko. Tur ir gan viņa īpašuma, gan nomas zeme. Zemnieks iestājies par to, ka ceļus vajag labot. "Vienmēr jau gribas labāk!" smaida Ervīns. Pēc viņa stāstītā piena ceļu gan nevar nosaukt par labu. Pavasaros un rudenos ir bijis tā, ka piena mašīna jāvelk ar traktoru. Pienu "Rūķišu" zemnieku saimniecība realizē uzņēmumam "Preiļu siers". Vasarā piena mašīna pēc piena brauc katru dienu, bet ziemā - ik pēc pāris dienām. Saimniecībā tur slaucamās govīs un gaļas šķirnes lopus, nu jau kopā ar visiem teļiem būs 85 galvas. Slaucamo govju ir puse.

"Tēvs sāka saimniekot kā Breša zemnieks, bet es saimniecību pārņēmu 2005.gadā. Tagad esmu atjaunojis un dzīvoju vectēva mājās netālu no fermas. Bet sākumā dzīvojam dažādās vietās bijušajā Balvu rajonā - Viksnā, Lazdukalnā," pastāsta E.Kaļāns. Jautāts, kāda dzīve Vecumos, viņš atkal smaida un atbild: "Laba dzīve. Kas vainas? Tikai vajag kārtīgu mašīnu (ar to droši vien domājot tādu, ar kuru var izbraukt pa lauku ceļiem)." Zemnieks cer, ka, veicot ceļu pārbūvi, iztīrīs grāvjus un ceļiem uzlabos segumu. Arī tas būs pluss.

Pērn zemniekiem, arī lopkopjiem bija smags gads. "Rūķišos" lopbarību izdevās sagādāt, taču kvalitatīva tā nav. Bet lopī jābaro, tādēļ sliktāko lopbarību jāuc ar labāko. Līdz ganību periodam ferma dzīvos izdzīvošanas režīmā. Rudenī visu lopbarību fermas tuvumā nenogādāja. Saimnieks pastāsta, ka siena ruļļus ved pamazām. Ceļus galīgi izjaukt negribas, jo pašiem vien pa tiem būs jābrauc. No pļavām siena ruļļus cenšas atvest, kad uzsalst. Ceļi izšķīda jau pērn rudenī. Arī iesēt graudaugus pērn neizdevās, tāpat kā novākt. Ervīns neslēp, ka ar kombainu labības tīrumā izbraucis vien divas reizes, nobraucot pāris metrus.

Nāk pavasaris, zemnieks gatavojas jaunai sezonai. Norunā-

Izdzīvošanas režīmā. Zemnieku saimniecības īpašnieks Ervīns Kaļāns stāsta, ka šoziem "Rūķišu" fermas liellopi pavasarī gaida izdzīvošanas režīmā, jo lopbarība stipri cieta pērnā gada lietavās.

tajā dienā viņu satikt neizdevās, jo Ervīns bija devies uz Rīgu. Ne jau izklaides nolūkos. "Jāgatavojas sezonai, jāmeklē rezerves daļas traktoriem, presei, kas pērn pa dubļiem cīnoties salūza," viņš skaidro. Jautāts, kas palīdz saimniekot, atbild, ka dēļ, kurš beidzis Malnavas koledžu. Pagaidām dēļ vēl tikai mācās saimniekot, arī Ervīns vēl nelaiž saimniecības vadības grožus no rokām.

Dzīve viensētā

Jau vairākus gadus bez algota darba

Ceļā uz Kozīni redakcijas automašīnu *nostopē* sieviete, kura arī dodas tanī pašā virzienā. Iepazīstamies. Ņina Kokoreviča dzīvo Ņemeckos (tieši tanī ciemā, uz kuru dodamies arī mēs!) un nāk mājās no pagasta centra, kurp dodas no rītiem, lai saņemtu uzdevumu algoto sabiedrisko darbu veikšanai. Ir pagājušās nedēļas vidus, sals Latvijā vēl nav atgriezies un no paša rīta list. "Uz darbu aizbraucu ar autobusu, bet mājās nāku kājām. Sabiedrisko algotos darbus strādāju mežā, kur vīrieši griež, skalda, gatavo pašvaldībai malku, bet es novācu zarus," viņa stāsta. Lai strādātu algotos sabiedriskos pagaidu darbus, nākas pusgadu gaidīt rindā, tad četrus mēnešus ir darbs. Algota darba sievietei nav jau ilgus gadus, arī vīrs invalīds. Ņina rēķina, ka šogad maijā būs jau 25 gadi, kopš viņa ar vīru pārcēlās uz Vecumiem, uz vīra mājām. Pirms tam ģimene dzīvoja Gulbenē, bet darbu abi zaudēja pagājušā gadsimta 90.gados, kad ierastā dzīve juka un bruka. Tagad uztur tikai piemājas saimniecību. Ņina mēģināja strādāt šūšanas ceļā, kas izveidots bijušajā Mežvidu pamatskolā, taču veselības dēļ to nevarēja. Dzīve viensētā turpinās bez izmaiņām.

Ar mazmeitiņu Kristiānu. Skolēnu brīvdienās Vecumu pagasta Ņemeckos pie vecmammās Ņinas ciemā mazmeitiņa Kristiāna Kokoreviča no Gulbenes - Ņinas dēla meita, kura mācās 2.klasē. Vecmamma neslēpa, ka mazmeitai laukos ir mazliet garlaicīgi, jo vecvecākiem nav ne datora, ne interneta, toties dubļu papilnam.

ceļa nosaukums

Viņiem nav garlaicīgi

Godā darba tikumu

Repkovas "Gobu mājās" dzīvo dzīvesbiedri ILĀRIJA IVANOVA-PETROVA un JĀNIS MARTINOVŠ. Abi jau pensionāri, abiem, kā viņi vēlāk pastāsta, problēmas ar veselību. Taču to, ka šajās mājās saimnieks un saimniece godā darba tikumu, var redzēt uzreiz. Par to liecina gan glīti nokrautās malkas grēdas zem pajumtes, gan garās sīpolu virtenes istabā pie sienas, gan gultas ar izšūtajiem palagiem. "Man stipri sāp mugura, arī ceļgalam bija operācija. Ceļgala dēļ vēl varētu staigāt bez nūjas, bet muguras dēļ nevaru," pastāsta Ilārija. Viņai pievienojas arī Jānis sakot: "Nevaru ilgi nogulēt, jo sāp mugura. Tāpēc iespēju robežās labāk kustos, daru kaut ko, nekā guļu." Lopus saimniecībā netur, taču dārzu apstrādā. Kā gan bez saviem kartupeļiem, burkāniem vai sīpoliem! Savulaik iestādījuši arī upenes, bet par ogām maksā tik maz, ka nav vērts tās lasīt un vest uz nodošanas punktiem, tādēļ labāk atstāt putniem vai piedāvāt nolasīt cilvēkiem.

"Gobu mājas" ir Ilārijas dzimtas mājas, te dzīvoja viņas vecāki. Arī viņa dzimusi un izaugusi šeit pat. Tēvs kādu laiku strādāja Viļakā par sakaru montieri, ierīkoja mājās tā saucamās *točkas* - kādreiz tā sauca mazos radioaparātus, tikai vēlāk šim vārdam radās cita nozīme. Māte saimniekoja mājās. Vēlāk tēvs pārtrauca montiera darbu un strādāja savā saimniecībā. Arī Ilārija strādāja fermā, veikalā, kādu laiku bija pastniece. Apprecējusies palika vecāku uzvārdā, bet dēlam gan ir tēva uzvārds. Viņš bieži apciemo vecākus lauku mājās, bet bieži ir arī projām komandējumos, jo dienē robežsardzē. Par dēla komandējumiem liecina magnētiņi, kas pārvesti no Grieķijas, Bulgārijas un citām valstīm un rotā ledusskapī. Arī mamma gādā par dēlu, brauc uz Viļaku, izkurina māju, kad dēlam robežsardzē ir nakts maiņa vai viņš atrodas komandējumā. Šķiet, tikai vienā jautājumā Ilārija nesaprotas ar saviem vīriešiem, kuri uzskata, ka gaļu var nopirkt veikalā. Ilārija katru gadu nopērk sīvēnu, gaļu iesāla, pēc tam izžāvē. Tad viņa ir droša, - ja netiks uz veikalu, mājās vienmēr būs stiprāks kumoss. "Šoferim, kas ved no Viļakas, saku, - kad reiz beigšu tās somas stāipīt?! Nekā nevaru atbraukt no pilsētas uz laukiem - tad man maize jāved, tad desas, tad sardeles, tad piens vai kefirs. Ja vēl vajadzētu gaļu stiept, būtu pavisam traki. Nu negribu pa tiem veikaliem staigāt!" secina saimniece.

"Gobu māju" saimnieki ļoti gaida solīto ceļa remontu. Tic, ka ceļu kaut cik paremontēs, tad arī viņiem būs vieglāk tikt gan no, gan uz mājām. Braukt vajag, jo arī veselību vajag uzturēt. Jaunus ārsti viņus nepadarīs, bet *pieremontēt* vajag. Citādi par dzīvi pārāk sūdzēties nevar, - kā smeijies, sveigs gaiss, putnu dziesmas un savas mājas, kur katra taciņa iestaigāta un zināma.

Kārtīgs remonts nav bijis

Izved pienu

Piemājas saimniecībā "Apšu mājas" Repkovas ciemā saimnieko INITA NIKOLAJEVA un VIKTORS MARTINOVŠ. Viņi nodarbojas ar piena lopkopību un tur 14 slaucamās govīs. Ceļa Repkova - Nemeckī remonts viņiem būtiski svarīgs, jo pa to no saimniecības izved pienu. "Preiļu siera" piena mašīna pa šo ceļu no viņu mājām brauc pēc slaukuma uz zemnieku saimniecības "Rūķīši" fermu, jo te ir isākais ceļš - būs pusotrs kilometrs. Savukārt, ja brauc pa apkārteju, sanāk četri kilometri. Inita apliecina, ka ceļu izmanto diezgan daudz, jo pa to brauc gan sēt, gan pļaut sienu. Viņa arī brauc pie mātes, māsas, uz veikalu. Arī citiem zemniekiem šajā pusē ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes. "Taču tiklīdz kaut nedaudz uzlist, ceļš nav izmantojams. Kādreiz tas bija zirga ceļš, iebraukts pa pļavu. Viens no pagasta priekšniekiem savā laikā patīrīja grāvjus, nedaudz uzbēra smiltis, bet tas viss sen jau ir noskalots un aizskalots," secina Inita. Tagad saimniecībā gatavojas pavasarim. Par rudens lietavās nenovākto labību saņemta kompensācija, ir nopirkti graudi, degviela. Saimnieki dzīvo ar cerību, ka sāks remontēt arī ceļu.

Gādā malku. Iebraucot "Gobu mājās", katram redzams, ka par kurināmo ziemai gādā nopietni. Daudz arī sausās, iepriekšējos gados sagādātās malkas, kas salikta šķūņos un zem nojumēm. Daudz malkas savulaik gādājis jau Ilārijas tēvs, tagad šo tradīciju turpina vīrs Jānis. Šajās mājās uzskata, ka bez maizes, bet siltumā vēl var iztikt, bet, ja nav ne siltuma, ne maizes, tad gan ir slikti.

Priecē izšuvumi. "Gobu mājās" priecē gan austās segas, gan senie izšuvumi. "Bija tāds laiks, kad izšuvu. Arī citas sievietes izšuva. Atradām tam laiku. Tagad nevienam to nevajag," secina Ilārija.

Maz paliek pāri. Viktors Martinovš rāda siena rullīus, ar ko šoziem baro govīs. Lietū un slapjumā tie ir pamatīgi sabojāti. Noņemot sapuvušo siena kārtu, kas ir teju vai trešā daļa, no rullīa maz paliek pāri.

Īsumā

Māte sešiem bērniem

Repkovā dzīvo GITA KAĻĀNE un JURIS KOKOREVIČS. Mājas viņi šeit nopirkuši, bet ar darbu ir kā ir. Juris sūdzas, ka lauku darbos saņemta mugura, tādēļ smagus darbus strādāt nevar. Abi ar sievu uztur piemājas saimniecību. Ir divas govīs, teli rudenī pārdevuši, jo lietavās pērn sapuva daudz siena. Lopbarības palika tik vien, lai līdz pavasarim izbarotu divas govīs. Toties Gita ir bagāta māte - viņai ir seši bērni, trīs no kuriem pieauguši un savā dzīvē. Arī ar Juri viņiem trīs meitas. Vecākā strādā Siguldā, mēbeļu ražotnē, bet divas jaunākās mācās Viļakas Valsts ģimnāzijā - 11. un 9.klasē. Pēc Mežvidu pamatskolas slēgšanas tagad jāmeļo ceļš uz Viļaku. Nokļūt skolā var, jo kursē sabiedriskais transports. Par mācībām augstskolā šajā ģimenē nesapņo. Vismaz vecāki par to neko nesaka. "Viena labi sporto, mācās, lai iet un mācās robežsargos," secina tēvs.

Sešu bērnu tēvs

"Gnedu" mājās Repkovā dzīvo vēl viens KOKOREVIČS - ANATOLIJS, Pāvella dēls. Viņš pastāsta, ka šajās mājās, ko nopircis no tēva māsiņas, dzīvo vairāk nekā divdesmit gadus. Līdz pensijai vīrietim vēl patālu, jo ir tikai 59 gadi. Tad nu iztiek, kā māc. Jaunākie bērni vēl mācās skolā - puika Vidučos, bet divas meitas Malnavas koledžā. "Bet vispār man ir seši bērni," neslēpj vīrietis. "Gnedu" mājas pagalmā stāv automašīna. Tīra, jo pēdējās dienās braukts ar to nav. Anatolijs palepojas, ka ziemā viņu, kur vajag, aizved kaimiņš, bet savukārt vasarā viņš ved kaimiņu.

Cauri ciemam

Repkovas ceļš, kad zeme pilnībā atkūst, kļūst grūti izbraucams. Jau pirms sala te bija izbrauktas pamatīgas rīses.

Arī pierobežā dzīvojošajiem garšo zivis

Sestdien Tepeņicas ezerā 45 sportisti ciniņās par Viļakas novada čempionāta zemledus makšķerēšanā diplomiem, medaļām un kausiem. Susāju pagasta pārvaldnieks Ilmārs Locāns neslēpa gandarījumu, ka otro gadu pēc kārtas izdodas ne tikai noorganizēt šādas sacensības, bet arī sapulcināt gandrīz pussimts interesentu.

Il. Locāns atgādināja, ka šī ir atjaunota tradīcija, jo savulaik zemledus makšķerēšanas sacensību "Gruzdovas ķīsis" organizēšanu aizsāka Aldis Pušpurs. Taujāts, vai arī pats makšķerē, pagasta pārvaldnieks atjokoja, ka jūt līdzī. Savukārt sacensību tiesnesis Pēteris Vancāns zināja teikt, ka viss notiek godīgi. Viņš makšķerniekus mudināja nesēdēt mājās ar pēc nedēļas, jo, kā prognozēja, 24. martā tikpat lielas kaislības virmos Šķilbēnu pagasta čempionātā zemledus makšķerēšanā, turklāt uz Peipusa ezera!

Vienota komanda. Susāju pagasta pārvaldnieks Ilmārs Locāns (foto no labās) lepojās ar savu komandu. Kā nu ne, ja kolēģes parūpējās gan par zupu, gan par putru, kā arī saldiem našķiem.

Rekords! Aldis Orlovskis smēja, ka šogad ir sasniedzis rekordu: "Ja pērn noķēru tikai vienu 12 gramus smagu ķīsi, tad šobrīd jau ir divi!"

Kā šausmu filmā. Peldēšanas treneris Romualds Kokorevičs makšķerniekus pārsteidza ar šausmu filmās līdzīgu parīkti. "Tas ir ledus zāģis, ar ko ērti izzāģēt āliņģi, piemēram, pie pirts," viņš paskaidroja.

Uzvarētāji komandu vērtējumā. Pirmo vietu izcīnīja komanda "AVA" (Valdis Zīle, Aldis Circens, Aivars Dvinskis – 2,280kg), aiz sevis atstājot "Sems" un "Malenieki" makšķerniekus.

Bez taktikas neiztikt. Guntars Korņejevs jautāts, vai neplāno kādreiz startēt arī Latvijas čempionātā zemledus makšķerēšanā, atzina, ka šī lieta ir nopietna: "Tā nav, ka atnāc uz ezeru, un viss notiek. Pastāv procedūra, taktika, nerunājot par prāviem līdzekļiem, lai sagatavotos. Tas ir nopietns pasākums."

Kur ir sapņu zivs? Arvilam Kokorevičam (11 gadi) rīta pusē neveicās, jo nebija noķēris nevienu zivi. Pusaudzi tas neapbēdināja. "Sacensībās startēju pirmo reizi. Un sapņu zivs man neizpaliks," sprieda Arvils.

Loms varēja būt lielāks. Vitolds Prancāns atklāja, ka zemledus makšķerēšana ir slimība. Tāpat viņš atzina, ka loms ir mazāks nekā gribētos: "Vai zivis ir viltīgākas? Jāatrod vieta, un maltīte būs garantēta!"

Uzvarētāji individuālajā vērtējumā. Par lielākās zivs īpašnieku kļuva Voldemārs Tutāns (foto - no kreisās), kuram izdevās noķert 200 gramus smagu asari. Viņš individuālajā vērtējumā palika trešais (870 grami). Modris Zaķis (foto - vidū) nešaubās, ka cilvēkiem zivis garšo neatkarīgi no tā, vai viņi dzīvo pierobežā, vai Ventspilī. Lūgts atklāt, kādi lomi ir pēdējos gados, Modris jokoja, ka profesionalitāte visticamāk pieaug. To viņš arī apliecināja, izcīnot godpilno 2.vietu (920 grami). Pirmajā vietā ierindojās Valdis Zīle (foto - no labās).

Loms. Valdis Strapcāns no Viļakas neslēpa, ka viņam zivis garšo. Viņš apņēmiens šo sestdien doties uz Peipusa ezeru, kur, viņaprāt, loms būs lielāks, salīdzinot ar Tepeņicā noķerto (foto).

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Saruna ar "Mis un Mistery Balvi 2017"

Piedalīties konkursā sapņoja jau sen

Piedzīvojuši savilņojošas emocijas uz konkursa "Mis un Mistery Balvi 2017" finālšova skatuves, uzvarētāji - Balvu Valsts ģimnāzijas 12.klašu audzēkņi LINDA ČEVERE un ALENS ALANS NIPERS - tūlīt atgriezās skarajā realitātē, jo jau otrdien viņus gaidīja pirmais vidusskolas noslēguma eksāmens svešvalodā. Tomēr atmiņas par skaisto pasākumu un uzvaras saldā garša joprojām silda viņu sirdis.

Kāda ir sajūta pēc konkursa fināla?

ALANS:- Pašpārliecinātību ieguvu, bet matus zaudēju...

Kā tā?

ALANS:- Biju saderējis ar draugiem - ja uzvarēju konkursā, nogriezīšu īsus matus.

Kādas bija sajūtas izdzirdot, ka "Mis un Mistery Balvi 2017" būsi tieši Jūs?

LINDA:- Ļoti izbrīnījos, kad nosauca manu vārdu, un joprojām tā līdz galam nevaru noticēt. Taču esmu ļoti priecīga un pateicīga žūrijai, ka izvēlējās mani.

ALANS:- Patiesībā, saņēmis skatītāju simpātiju balvu, nodomāju, ka par "Mistery Balvi" kļūs Kristiāns. Tāpēc, kad nosauca manu vārdu, biju pārsteigts un priecīgs. Piedzīvoju ļoti patīkamas emocijas. Vēl joprojām, skatoties konkursa video, pārņem ļoti priecīgas sajūtas.

LINDA:- Es arī katru vakaru labprāt paskatos video, kā mēs tur ejam, rociņās sadevušies...

Vai saņemt titulu kaut kādā veidā mainījuši Jūsu uzvedību?

LINDA:- Jā, šis tituls uzlicis tādu kā pienākumu. Saprotu, ka daudzi uz mani tagad skatās kā uz piemēru. Tādēļ vienmēr vairāk jāpiedomā pie sava izskata un uzvedības.

ALANS:- Jūtos tieši tāpat. Tagad ir vairāk jādomā gan par to, kā uzvedos sabiedrībā, gan to, kā ģērbjos. Jāsniedz piemērs citiem jauniešiem. Bet citādi nekas īpaši nav mainījies. Patiesībā iegūt "Mistery Balvi" titulu vēlējos jau sen. Kopš 2011.gada, vērojot konkursu, vienmēr sapņoju pats kādreiz uzkāpt uz šīs skatuves un, ja vēl arī uzvarētu, būtu absolūta laime!

Tu, Linda, uz dzīvi Balvos pārcēlies vien pirms pāris gadiem. Vai bijī redzējusi kādu no iepriekšējiem "Mis un Mistery Balvi" konkursiem?

LINDA:- Klātienē konkursa šovus nebiju redzējusi, bet esmu vērojusi video, vienmēr domājot, cik forši būtu pašai tādā piedalīties!

Kas bija galvenie iemesli, kādēļ pieteicāties konkursam?

ALANS:- Kā jau minēju, par to sapņoju jau sen.

LINDA:- Vēlējos sasniegt vairākus nelielus mērķišus, piemēram, uzlabot figūru, iemācīties skaisti kustēties, pilnveidot sevi, iegūt jaunus draugus. Protams, labprāt arī uzvarētu, bet tas noteikti nebija galvenais, uz ko tiecos. Drīzāk gribēju labi pavadīt laiku, izbaidot procesu.

Kas izrādījās grūtākais konkursa sagatavošanas posmā?

ALANS:- Man grūtākais šķita konkursa fināls, jo baidījies uzstāties plašas publikas priekšā. Visvairāk biedēja skatuves runa, bet, uzkāpjot uz skatuves, satraukums pazuda. Kopumā viss process nešķita grūts, drīzāk aizraujošs un piedzīvojumiem bagāts. Tas viss man ļoti patika.

LINDA:- Grūtības sagādāja ļoti laukietilpīgais sagatavošanās posms. Treniņi ilga līdz pat 6 stundām dienā. Dažreiz fiziski nevarēju visu pagūt izdarīt laikus. Arī gulēju diezgan maz.

Kad visi konkursa satraukumi ir aiz muguras, kas šobrīd ir svarīgākais Jūsu dzīvēs?

LINDA:- Nepaspējām attapties no konkursa, kā bija jāskatās kārtot svešvalodu eksāmeni. Man turklāt vēl divi - angļu un krievu valodā.

ALANS:- Man šobrīd būtiskākais ir labi pabeigt 12.klasi, veiksmīgi nokārtot eksāmenus.

Vai izjūtat nelielu nostalgiju pēc konkursa?

Foto - E.Gabranovs

"Mis un Mistery Balvi 2017". Konkurss noslēdzies, uzvarētāju lentas un kronis nolikti plauktos, un sākusies ikdiena, kas abiem uzvarētājiem saistīta ar vidusskolas noslēguma pārbaudījumiem. Pavisam drīz viņi uzsāks patstāvīgu pieaugušu cilvēku dzīvi, kurā netrūks ne prieka, ne grūtību. Konkurss bija viņu pirmā grūtību pārvarēšanas un neatlaidības skola, kas šoreiz vainagojusies ar uzvaru.

LINDA:- Skumjas, ka viss tūlīt beigsies, sajūtām jau fināla šova dienā. Atceros, kā, stāvot aiz skatuves, pirms valša uznāciena runājām: "Viss, vēl pāris minūtes, un tas viss būs beidzies!" Lai gan ir mazliet skumji, patīkamās emocijas joprojām pilda manu sirdi, sevišķi skatoties video...

ALANS:- Man tā visa ļoti pietrūkst. Konkursa video skatos gandrīz katru vakaru. Noskatījāties arī kopā ar mammu, analizējot kustības uznācienos. Pārņēmusi tāda kā tukšuma sajūta, jo man tik ļoti viss tur patika...

Kādas skatītāju atsauksmes esat saņēmuši pēc konkursa fināla?

LINDA:- Daudzi ir teikuši, ka patīcis mans talanta priekšnesums, ka tas ļoti aizkustinājis. Cik esmu dzirdējusi, visiem patika šovs.

ALANS:- Lai gan mana mamma ir deju skolotāja, nekādu kritiku par kustībām uz skatuves nesaņēmu. Viņa saprot, ka neesam nekādi dejojāji. Trenējāmies trīs mēnešus un to, ko sagatavojām, paveicām godam, jo horeogrāfijas līmenis, salīdzinot ar citu gadu konkursiem, bija diezgan augsts.

Viss izdevās, kā plānots? Jo, manuprāt, no malas nekādus misēkļus manīt nevarēja...

ALANS:- Kopumā viss izdevās. Varbūt gadījās kādas sīkas, nenozīmīgas kļūmītes, bet kopumā viss tiešām izdevās ļoti labi.

Kuri fināla uznācieni Jūs biedēja visvairāk?

ALANS:- Talantu uznāciens, kurā bija jārunā.

LINDA:- Arī talanti, jo šajā priekšnesumā atklāju savu dvēseli. Dzeju uzrakstīju un ierunāju pati. Mazliet biedējoši bija atvērties cilvēkiem, bet, šķiet, viss izdevās labi.

Kādi ir Jūsu galvenie ieguvumi no dalības šajā konkursā?

ALANS:- Priecē, ka ieguvu labus draugus, sevišķi Niku Zepu, ar kuru noteikti turpināsim draudzēties. Pilnveidoju savas skatuves runas prasmes, pieaugusi arī mana pašpārliecinātība. Iepazinos ar daudziem jauniem cilvēkiem.

LINDA:- Tās noteikti bija emocijas, ko guvu, un

neizmirstamie mirkļi. Šīs atmiņas vienmēr paliks kopā ar mani. Ieguvu arī jaunus draugus. Turklāt uzzināju, ka man ir diezgan daudz radu, kuri pēc konkursa sveica stāstot, ka viņi par mani turējuši ikšķus un atbalstījuši.

Tuvojas izlaidums. Kādi plāni pēc vidusskolas absolvēšanas?

ALANS:- Vēl īsti neesmu izlēmis. Gribu savu dzīvi saistīt ar sportu. Iespējams, iestāšos Latvijas Sporta akadēmijā. Varbūt izvēlēšos dienestu armijā. Taču tas būs rezerves variants. Patiesībā labprāt būtu modelis, jo esmu sapratis, ka man tas viss ļoti patīk.

LINDA:- Ja viss izdosies, kā plānots, studēšu kultūras vadību, lai kļūtu par labu pasākumu vadītāju.

Plānojat kādreiz startēt kādā līdzīgā konkursā, piemēram, "Mis un Mistery Latvija" vai pat starptautiska mēroga skaistumkonkursā?

ALANS:- Ja rastos iespēja, laiks un nauda, labprāt piedalītos "Mis un Mistery Latvija", bet tur, manuprāt, ir ļoti liela dalības maksa. Domāju, uzdrošinātos piedalīties arī starptautiska mēroga konkursā.

LINDA:- Tas būtu interesanti. Ja mēs piedalītos, domāju, zaudētājos nepaliktu. Varētu tikai iegūt, kaut vai pieredzi. Pagaidām uzaicinājumu piedalīties Latvijas mēroga konkursā neesam saņēmuši.

Ar ko labprāt nodarbojaties no mācībām brīvajā laikā?

LINDA:- Kopš dzīvoju Balvos, deju Alana mamma deju studijā "Di - Dancers". Katru gadu piedalos skatuves runas konkursos. Ļoti patīk runāt gan prozu, gan dzeju, jo tas ir veids, kā izpaužos. Dažreiz, ja atliek laiks, dziedu skolas kori. Agrāk dziedāju Edgara Vitola kori Rīgā. Ļoti patīk fotografēt gan draudzenes, gan dabu. Katru gadu kā brīvprātīgā piedalos Rīgas modes nedēļā. Turp došos arī šonedēļ.

ALANS:- Savā dzīvē laikam esmu izmēģinājis gandrīz visus sporta veidus. Bērībā kādu laiku deju Alana mamma studijā, pamatskolā gadu deju arī sporta dejas. Tomēr mana sirdslieta ir cīņas mākslas. Kopš septiņu gadu vecuma nodarbojos ar grieķu - romiešu cīņu. Labprāt uzspēlēju futbolu ar draugiem. Deju tautu deju kopā "Rika". Gatavojamies piedalīties Dziesmu un deju svētkos. Agrāk Dziesmu svētkos esmu piedalījies arī kopā ar kori.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Nostiprina un pārbauda zināšanas

Aizvadīta jaunsargu nometne Rēzeknē

Ar apliecībām un vienību vimpļiem. Par piedalīšanos jaunsargu mācību paraugprogrammas 3.līmeņa nometnē ikviens jaunsargs saņēma apliecību. Pirmajā attēlā (no kreisās puses) redzami Rugāju novada jaunsargu vienības jaunsargi – Raitis Kukarāns, Jānis Rakstiņš (jaunsargu instruktors), Jānis Arvils Vicups un Gatis Trimalnieks. Otrajā attēlā (no kreisās puses) - Baltinavas novada jaunsargu vienības jaunsargi: Valentīns Keišs (jaunsargu instruktors), Jēkabs Kašs, Dace Logina un Megija Bukša.

No 12. līdz 14.martam Rēzeknē notika Jaunsardzes un informācijas centra 2.novada nodaļas jaunsargu vienību 3.līmeņa nometne, kurā piedalījās arī Balvu, Rugāju un Baltinavas novadu jaunsargi.

Nometnē Rēzeknē piedalījās Latgales jaunsargu vienības. Visvairāk jaunsargu – 21 - bija no Balvu novada vienības, kuri uz nometni devās jaunsargu instruktora GUNTA LIEPIŅA vadībā. Baltinavas novada vienību (instruktors VALENTĪNS KEIŠS) un Rugāju novada vienību (instruktors JĀNIS RAKSTIŅŠ) pārstāvēja trīs jaunsargi no katras vienības.

Jaunsargu instruktors G.Liepiņš stāsta, ka nometnes pirmajā dienā Rēzeknes 6.vidusskolā jaunsargiem bija ierindas mācība, teorijas uzdevumi darbā ar karti, ieroču mācība un pirmās palīdzības sniegšanas uzdevumi. Otrajā dienā jaunsargi devās uz Ančupānu meža teritoriju Rēzeknes novadā, kur jaunieši veica uzdevumus praktiskajā orientēšanās, granātas mešanā, tūrismā (mezglu siešanas prasme, drošības sistēmas no virvēm un pārvietošanās pa virvēm mežā), nostiprināja un pārbaudīja zināšanas lauka kaujas iemaņās (patrulēšana, lišana, rāpošana, manevrs ar uguni un kustību un citi uzdevumi), telts uzcelšanā, ekipējuma sakārtošanā, veica maskēšanās un praktiskās šaušanas uzdevumus. Savukārt nometnes noslēdzošajā – trešajā - dienā jaunsargi pildīja fiziskās sagatavotības testus.

Jāpiebilst, ka šāda veida nometnes kopumā iedalās četros līmeņos, kuru mērķis ir veicināt bērnu un jauniešu garīgo un fizisko attīstību, pilnveidot un nostiprināt pilsonisko pašapziņu, veicināt interesi par Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS), iepazīstināt ar militāro specialitāšu daudzveidību un popularizēt tās. **1.līmeņa** nometnēs jauniešus iepazīstina ar Jaunsardzes kustību, sniedz elementāras zināšanas, kas nepieciešamas, lai kļūtu par jaunsargu (tā dēvētais jaunsarga kandidāta laiks). Tāpat jaunieši iesaista Jaunsardzes aktivitātēs, sniedzot zināšanas, prasmes un iemaņas, kas, veidojot komandu, veicina aktīvas atpūtas organizēšanu dabā, kā arī pilnveido prasmes, kas noderīgas ikdienas dzīvē. **2.līmeņa** nometnēs sniedz vispārējās zināšanas, prasmes un iemaņas, iesaistot jaunieši Jaunsardzes aktivitātēs, veido interešu kopas, kurās tiek izstrādāti un realizēti projekti. Jaunsargs, teicami pārzinot kādu no apgūtajām tēmām, referenta vadībā māca to citiem jaunsargiem, kļūstot par referenta palīgu. **3.līmeņa** nometnēs pilnveido iepriekš iegūtās zināšanas, prasmes un iemaņas, kā arī, izstrādājot un realizējot projektus, iegūst zināšanas izvēlētajā speciālajā kursā. Jaunsargs spēj veikt uzdevumus patstāvīgi, nepieciešamības gadījumā izmantojot referenta padomu. Patstāvīgi var piedalīties 1. un 2.līmeņa jaunsargu mācību procesā kā palīgs. Savukārt **4.līmeņa** nometnēs jauniešiem sniedz speciālas zināšanas, prasmes un iemaņas, lai jaunsargs, beidzot jaunsargu mācību programmas apguvi, spēj nokārtot noslēguma testu, iegūstot apliecību par jaunsargu programmas apguvi. Iegūtās zināšanas dod iespēju turpināt mācības NBS Kājnieku skolā - kājnieka vada kareivja pamatapmācības kursā, 1.līmeņa mācību programmas apguvei.

“Jaunieši gandarīti par dalību nometnē, kas sniedza lielisku iespēju ne tikai pārbaudīt savas zināšanas un iemaņas, bet arī saprast, pie kā vēl jāpiestrādā,” stāsta Baltinavas un Viļakas novadu jaunsargu instruktors Valentīns Keišs.

Trāpīts mērķi! Šaušanas uzdevumu veic Balvu novada vienības (Tilžas vidusskolas) jaunsargs Edgars Rižais.

Tūrisma uzdevums. Rugāju novada vienības jaunsargs Raitis Kukarāns demonstrē prasmes tā dēvētajā tūrisma uzdevumā uz pašu jaunsargu izveidotajām drošības sistēmām no virvēm.

Maskēšanās procedūra. Maskēšanās elementu apgūšana ir viena no iemaņām, kas nepieciešama jaunsargiem. Attēlā - Baltinavas novada vienības jaunsardze Megija Bukša.

Roku signālu atpazīšana. Baltinavas novada vienības jaunsardze Megija Bukša pilda uzdevumu, kurā bija jāatpazīst roku signāli. To atšifrējumi bija, piemēram, ‘ķīlis’, ‘veidot slēpni’, ‘ložmetējs’, ‘klausīties’ un citi. Lai nokārtotu pārbaudījumu, no desmit roku signāliem bija jāatpazīst vismaz seši – no sākuma rakstiski uz lapas, pēc tam praktiski, kad roku signālus demonstrēja jaunsargu instruktors.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

AS "Sadales tīkls" informē

Kā samazināt izmaksas par elektroenerģiju

Izvērtēt un samazināt nepieciešamo elektrotīkla pieslēguma jaudu

Nepieciešamā elektrotīkla pieslēguma jauda ir atkarīga no tā, cik un kādas jaudas elektroiekārtas tiek darbinātas vienlaicīgi un kādas elektroiekārtas plānots iegādāties un lietot nākotnē. Jo vairāk un jaudīgākas elektroiekārtas tiek lietotas vienlaikus, jo lielāka elektrotīkla jauda ir nepieciešama.

Visbiežāk klienti, aprēķinot nepieciešamo pieslēguma jaudu savam īpašumam, kļūdās, skaitot visu darbināmo elektroierīču jaudu kopā, tomēr jāņem vērā, ka elektrotīkla pieslēguma jauda ir tā jauda, kuru jūs varat darbināt vienlaikus, un visbiežāk tie ir tikai 20% no visām elektroierīcēm. Tas jāņem vērā gan mājāsaimniecībām, gan uzņēmumiem. Kā papildrīku nepieciešamās jaudas aprēķināšanai var izmantot AS "Sadales tīkls" mājaslapā www.sadalestikls.lv pieejamo Slodzes aprēķināšanas kalkulatoru, kas palīdzēs veikt aprēķinus. Nereti jau vēsturiski pieslēgumam ir pieprasīts elektrotīkla pieslēgums ar jaudas rezervi, bet faktiski tā netiek izmantota, jo ikmēneša maksājums agrāk nebija saistīts ar pieprasītās jaudas apjomu, bet gan norēķini notika pēc faktiski patērētā elektrības daudzuma. Mainot sadales pakalpojumu tarifu struktūru, kā arī ieviešot obligātā iepirkuma jaudas komponenti, situācija ir mainījusies. Klienti, kuriem savos pieslēgumos ir lielas jaudas rezerves, tiek mudināti pārskatīt to nepieciešamību. Lai aprēķinātu elektrotīkla pieslēguma jaudu saviem uzņēmumiem, AS "Sadales tīkls" aicina piesaistīt sertificētu energospeciālistu, kuru kontaktinformāciju var iegūt AS "Sadales tīkls" mājaslapā vai uzzini dienestos. Ja elektrotīkla pieslēguma jauda ir par lielu, to var samazināt, tādējādi samazinot kopējās izmaksas par elektroenerģiju. Jaudas samazināšana ir bezmaksas pakalpojums, tomēr lēmums par elektrotīkla jaudas izmaiņām savā īpašumā vai uzņēmumā katram klientam jāpieņem pašam.

Pārskatīt elektroiekārtu lietošanas paradumus vai uzņēmuma tehnoloģiskos un ražošanas procesus

Nemot vērā, ka nepieciešamā elektrotīkla pieslēguma jauda ir atkarīga no tā, kādas elektroierīces tiek darbinātas vienlaikus, klienti var būtiski samazināt elektrotīkla pieslēguma jaudu, pārskatot savus elektroenerģijas un elektroiekārtu lietošanas paradumus - elektroiekārtu izmantošanas biežums un ilgums, kā arī elektroiekārtu stāvoklis - vai tās ir energoefektīvas un nav bojātas. Gadījumos, ja nav iespēju būtiski samazināt pieprasītā pieslēguma jaudu, pastāv dažādi risinājumi, kā uzņēmumi var pārkārtot ražošanas ciklus, piemēram, elektroenerģiju patērējošās darbības veikt secīgi, nevis vienlaikus. Daudziem uzņēmumiem darba laiks ir tikai astoņas stundas un darbības procesi tikai dažu brīdi prasa lielu jaudu, piemēram, iekārtu ieslēgšanās brīdī, līdz ar to uzņēmumi var izvērtēt iespējas pārkārtot esošo sistēmu, jo ne jau visām iekārtām ir jāieslēdzas vienlaikus - to var darīt pakāpeniski. Pat birojiem, ja visus datorus ieslēgtu vienā laikā, būtu nepieciešama daudz lielāka pieslēguma jauda. Ar mūsdienu tehnoloģijām var izmērīt piķa slodzes un, vadoties no tām, uzzināt, kāda būs optimālā vajadzīgā pieslēguma jauda. Ir uzņēmumi, kas savā darbā izmanto inovatīvas tehnoloģijas, veic iekārtu nomaiņu un modernizāciju, bet aizmirst par pieslēguma jaudas optimizēšanu. Izmantojot energoefektīvas iekārtas un inovatīvas tehnoloģijas, mainās arī faktiski nepieciešamās elektrotīkla pieslēguma jaudas apjoms. AS "Sadales tīkls" iesaka klientiem rekonstrukcijas, modernizācijas vai cita veida izmaiņu gadījumā padomāt arī par elektroenerģijas pieslēguma jaudas iespējamām izmaiņām. Katrs gadījums ir individuāls, taču, izvērtējot savu elektrotīkla pieslēguma jaudu un reālo elektrības patēriņu, ir iespējas ietaupīt un nepārmaksāt. Savukārt mājāsaimniecību klienti var vienlaikus ieslēgt elektrisko plīti, ieslēgt trauku vai veļas mazgājamo mašīnu, ieslēgt putekļu sūcēju, bet var to darīt arī pakāpeniski - vispirms pagatavot ēst, tad nomazgāt traukus un vakarā ieslēgt veļas mašīnu. Tas būtiski samazinās nepieciešamo elektroenerģijas jaudu. Dažādi ieteikumi efektīvai elektrības lietošanai ir pieejami AS "Sadales tīkls" mājaslapā www.sadalestikls.lv.

Apvienot mazas jaudas pieslēgumus

Vēsturiski daudzviet klientu īpašumos ir izbūvēti vairāki

pieslēgumi un uzstādīti vairāki elektroenerģijas skaitītāji, un katrā no šiem pieslēgumiem klients ir pieprasījis noteiktu elektrotīkla pieslēguma jaudu. Piemēram, lauku īpašumos, kur ir atsevišķs elektrības pieslēgums mājai, saimniecības ēkai, pagrabam vai garāžai. Par katru no šiem elektrotīkla pieslēgumiem klientiem jāmaksā fiksētā maksa par pieslēguma nodrošināšanu, tādēļ AS "Sadales tīkls" piedāvā klientiem iespēju apvienot šos vēsturiski izbūvētos mazas jaudas elektrotīkla pieslēgumus un elektroenerģijas skaitītājus, līdz ar to samazināt kopējās izmaksas par elektroenerģiju. Bet, ja klienti savos objektos elektroenerģiju nelieto vai lieto ļoti maz, viņi var izvērtēt, vai šajos īpašumos elektroenerģijas piegāde nākotnē viņiem būs nepieciešama.

Sadalīt lielas jaudas elektrotīkla pieslēgumu

Savukārt, ja klientiem īpašumā ir lielas jaudas elektrotīkla pieslēgums, AS "Sadales tīkls" piedāvā iespēju to sadalīt, piemēram, gadījumos, ja viens lielas jaudas pieslēgums nodrošina elektroapgādi gan mājai, gan kaltei, bet faktiski visa lielā pieslēguma jauda ir nepieciešama tikai kaltei un dažus mēnešus gadā. Šādos gadījumos AS "Sadales tīkls" iesaka klientiem pieslēguma jaudu sadalīt, izveidojot mājai atsevišķu elektrotīkla pieslēgumu. Atsevišķa pieslēguma izbūve mājai nodrošinās, ka viens mazas jaudas elektrotīkla pieslēgums tiek izmantots efektīvi, savukārt otrs lielas jaudas elektrotīkla pieslēgums tiek izmantots tad, kad tas ir nepieciešams. Un, ja šis lielas jaudas elektrotīkla pieslēgums tiek izmantots tikai sezonāli, klientiem ir iespēja šim objektam pārtraukt elektroenerģijas piegādi (uz laiku līdz 6 mēnešiem) un šajā laikā nemaksāt fiksēto maksu par pieslēguma nodrošināšanu.

Pārtraukt elektroenerģijas piegādi objektam

Kā līdz šim, AS "Sadales tīkls" turpina piedāvāt klientiem, tajā skaitā sezonāla rakstura elektroenerģijas lietotājiem, iespēju sezonālā darba laikā lietot elektrības pieslēgumus ar visu nepieciešamo jaudu un, kad tā nav nepieciešama, pārtraukt pieslēgumam elektroenerģijas piegādi uz laiku līdz 6 mēnešiem un šajā laikā nemaksāt fiksēto maksu par pieslēguma nodrošināšanu. Šāda iespēja ir visiem elektroenerģijas lietotājiem neatkarīgi no nozares vai darbības specifikas. Bet, ja elektroenerģijas piegādes pārtraukums pieslēgumam ir ilgāk par 6 mēnešiem, lai to atjaunotu, klientam jāsedz ar pieslēgu-

ma atjaunošanu vai ierīkošanu saistītās izmaksas. Šādos gadījumos AS "Sadales tīkls" individuāli izvērtē pieslēguma atjaunošanas iespēju, pārbauda, vai ir saglabājies pieslēguma nodrošināšanai nepieciešamais elektrotīkls uz attiecīgo pieslēguma vietu, piemēram, vai AS "Sadales tīkls" piederībā esošās elektrolīnijas ir darba kārtībā, un pārbauda, vai AS "Sadales tīkls" var nodrošināt klientam nepieciešamo elektrotīkla jaudu, no kā arī būs atkarīgas pieslēguma atjaunošanas izmaksas un pieslēguma atjaunošanas laiks. Šādu iespēju pārtraukt elektroenerģijas piegādi objektam uz laiku līdz 6 mēnešiem nodrošina spēkā esošie Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikumi "Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem".

Izvēlēties izdevīgāko elektroenerģijas tirgotāja piedāvājumu un piemērotāko sadales sistēmas pakalpojumu tarifu plānu

Samazināt kopējās izmaksas par elektroenerģiju klienti var, ne tikai optimizējot elektrotīkla pieslēguma jaudu, bet arī izvēloties izdevīgākos elektroenerģijas tirgotāju piedāvājumus, turklāt juridiskās personas papildus var izvēlēties atbilstošāko sadales sistēmas pakalpojumu tarifu plānu. Jautājumos par elektroenerģijas piedāvājumiem klienti var vērsties pie sava tirgotāja, bet, lai aprēķinātu piemērotāko sadales sistēmas pakalpojumu tarifu, klienti var izmantot AS "Sadales tīkls" mājaslapā www.sadalestikls.lv pieejamo tarifu aprēķināšanas kalkulatoru.

Kopš šī gada 1.janvāra stājušās spēkā izmaiņas Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātās obligātā iepirkuma komponentes (OIK) galalietotājiem, un arī tās apmērs lielā mērā ir atkarīgs no klientu objektos esošās elektrotīkla pieslēguma jaudas. Līdzīgi kā maksājumu par sistēmas pakalpojumiem, arī kopējo maksājumu par OIK veido divas daļas: mainīgā daļa (OIK), kura ir atkarīga no patērētās elektroenerģijas, bet fiksētā daļa (jaudas komponente) atkarīga no sprieguma pakāpes un pieslēguma tehniskajiem parametriem. Arī pēc OIK finansēšanas modeļa izmaiņām ieguvēji ir tie klienti, kuri ir efektīvi elektroenerģijas lietotāji, kā arī rūpīgi izvērtējuši saviem elektrotīkla pieslēgumiem pieprasīto jaudu. Šiem klientiem rēķini ir samazinājušies vai nav mainījušies, tomēr arī šobrīd, izvēloties sev izdevīgāko un piemērotāko risinājumu, klienti var samazināt kopējās izmaksas par elektroenerģiju.

€ ST KĀ PAREIZI IZVĒLĒTIES ELEKTROENERĢIJAS PIESLĒGUMA JAUDU?

Fāžu skaits	Ievada drošinātāja nominālā strāva	Vienlaicīgā maksimālā jauda	Vienlaicīgi darbināmās elektroierīces						
			Appalojums, ledusskapis, sadzīves tehnika ar īslaicīgu darbības laiku (veļas mazgājamo mašīna, TV, dators, glabāklis, putekļu sūcējs, elektriskā iekārta u.c.)	Elektriskais ūdens sildītājs (boilers)	Elektriskā plīti (ar vai bez cepeškrāns)	Elektriskie sildītāji telpu papildus apsildei	Elektriskā apkure (100W/m ²)	Kondicionieris, elektriskā sauna, motonāms apsāris, elektriskais caurplūdes ūdens sildītājs	Elektriskā baseina apkure
1	16A	3kW	⚡						
	20A	4kW	⚡						
	25A	5kW	⚡	⚡					
3	16A	10kW	⚡	⚡	⚡				
	20A	13kW	⚡	⚡	⚡				
	25A	16kW	⚡	⚡	⚡	⚡			
	32A	20kW	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡		
	40A	26kW	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡	
	50A	32kW	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡	⚡

Informē Latvijas Darba devēju konfederācija

Pēteris Leiškalns: “Demogrāfijas situācija – vairāk iespēju senioriem.”

Demogrāfiskās tendences Latvijā liecina par sabiedrības novecošanos un būtisku tradicionālā darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Tuvāko piecu gadu laikā pensijas vecumu sasniegs vairāk nekā 120 tūkstoši Latvijas iedzīvotāju, savukārt darbaspējas vecuma grupā ienāks vien aptuveni 85 tūkstoši jauno cilvēku. Turklāt sagaidāms, ka aptuveni piektā daļa no viņiem Sprīdīša apņēmībā dosies plašajā pasaulē darbu un laimi meklēt. Tātad - darbaspējas vecuma grupā nākamās piecgades saldo būs minus 60 tūkstoši. Un tas notiks laikā, kad ir lielas cerības, ka gan ārējo (Eiropas atlabšana no krīzes), gan iekšējo (lielā nodokļu reforma) faktoru ietekmē Latvijas ekonomika *uzņems apgrīzienus*. Esošā demogrāfiskā situācija nav īpaši labvēlīga darba tirgus izaugsmei un pensiju sistēmas ilgpēijai, bet ar demogrāfiju ir tā, kā ir. Ko deviņdesmitajos gados sējām, to šobrīd pļaujam. Īsā termiņā radikālās izmaiņas plānot nevaram.

Darba devējiem tas nozīmēs nepieciešamību paplašināt darbinieku rekrutēšanas lauku un vecuma diapazonu, kā arī nepieciešamību paaugstināt darbaspēka izmantošanas efektivitāti un paaugstināt darba algu nedaudz straujāk, nekā, iespējams, tas tika plānots. Savukārt brieduma gadus sasniegušajiem cilvēkiem, kuri ir nodarbināti zemas efektivitātes darbavietās vai vispār ir bez darba, tas dos iespēju iekļauties darba tirgū vai pārcelties uz labāk apmaksātu darbavietu, ja vien pašiem būs pietiekami daudz motivācijas, spēka un izturības apgūt darba tirgū pieprasītu profesiju un iemaņas. Šādi secinājumi ir galvenie, kurus izdarījis Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK) un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību (LBAS) organizētajā semināru ciklā “Pieredze, zināšanas un veselība ilgākam darba mūžam”, kas tika rīkots programmas “Atbalsts ilgākam darba mūžam” laikā. Tomēr,

analizējot situāciju t.s. 50+ cilvēku iespējām darba tirgū, ir vairākas būtiskas niansas, kas noteikti jāņem vērā, veicot darba mūža palielināšanas pasākumus.

Šobrīd Latvijā iedzīvotāji vecumā no 50 gadiem un vairāk saskaras ar dažādām grūtībām, kas mazina iespējas veiksmīgi konkurēt darba tirgū:

- nav mūsdienu prasībām atbilstošas izglītības, darba iemaņu;
- veselības problēmas;
- nepiemērota darba vide un darba apstākļi;
- nepieciešamība aprūpēt vecākus, kas ir jau sirmā vecumā, tieši šis faktors palielina risku, ka persona neatgriezīsies darba tirgū arī pēc aprūpes perioda beigām.

Savukārt darba devējam senioru un pirmspensijas vecuma cilvēku nodarbinātības paaugstināšana ietver vairākus riskus, tostarp:

- darbavietas izmantošanas lietderības koeficienta samazināšanās risks;
- ar darbinieka saslimšanu saistīto izmaksu (slimības nauda, aizvietošana u.c.) pieauguma risks;
- risks uzņemties ar arodsaslimšanu saistītās darba devēja izmaksas.

Tomēr iepretī riskiem, kā vienmēr, ir arī ieguvumi gan darba devējiem, gan darba ņēmējiem, gan visai sabiedrībai kopumā:

- paaugstināsies darbaspēka pieejamība;
- darbinieki brieduma gados parasti ir ar lielu pieredzi, zināšanu bagāžu un vairumā gadījumu ar augstu atbildības līmeni;
- mazināsies konfliktu riski starp darba devēju un darba ņēmēju;
- netieši - mazināsies darba nodokļu palielināšanas nepieciešamības risks;
- no kopprodukta skatpunkta - katra strādājošā piensums ir ļoti svarīgs;

○ no obligātās sociālās apdrošināšanas budžeta skatpunkta - strādājošie seniori ir sociālo iemaksu veicēji, kas ne tikai piedalās šodienas pensionāru nodrošināšanā, bet vienlaikus krāj arī savu pensijas kapitālu;

○ no kopbudžeta skatpunkta - nodarbinātie dod būtisku papildu piensumu, veicot ne tikai sociālās apdrošināšanas iemaksas, bet arī maksājot iedzīvotāju ienākuma nodokli (tā atbalstot savas pašvaldības) un, tērējot darbā gūtos ienākumus, arī pievienotās vērtības nodokli.

Bet pats būtiskākais ieguvums ir tas, ka strādājošie cilvēki uztur sevi, palīdz saviem tuvajiem un visai sabiedrībai.

Lai sasniegtu labākos rezultātus, darba devējiem būs jārēķinās ar nepieciešamību:

○ izstrādāt un palīdzēt darbiniekiem apgūt veselībai nekaitīgus darba paņēmienus (šis nosacījums, protams, ir attiecināms uz visām vecumgrupām, bet senioriem tas ir īpaši svarīgs);

○ atbalstīt senioru pārkvalificēšanos mazāk intensīviem darbiem;

○ nodrošināt katras vecumgrupas darbiniekiem piemērotu darba vidi, tātad jāplāno investīcijas ergonomiskā aprīkojumā darbavietās;

○ regulāri veikt darbinieku veselības pārbaudes un rīkoties atbilstoši mediķu ieteikumiem;

○ iespēju robežās nodrošināt senioriem elastīgu darba laiku.

Savukārt darba ņēmējiem pats svarīgākais ir rūpēties par savu veselību, nepagurstoši atjaunināt un pielāgot savu kvalifikāciju jaunajiem apstākļiem un ievērot darba drošības nosacījumus. Arī valsts un Eiropas Savienība senioru nodarbinātības veicināšanā dos savu artavu ar programmu “Atbalsts ilgākam darba mūžam”, kuras ietvaros darba devējiem būs iespēja saņemt finansējumu darbavietu pielāgošanai utt.

P.LEIŠKALNS, LDDK sociālās drošības eksperts

Pagājuši abonēšanas trīs mēneši, pārlicinies, vai abonēji Vaduguni turpmākajiem mēnešiem?!

Veiksmes prognoze

20.marts. Ilgi gaidītais pavasaris šodien pa durvīm iesojos plkst. 18.15. Un to, tāpat kā Jauno gadu, vajadzētu sagaidīt ar ko jaunu. Tāpēc, aidā, uz bodīti, lielu vai mazu, pēc šallītes, kurpītēm, somiņas vai moderna krekla. Šodienas *šoppingā* tiešām var nopirkt ko skaistu un vērtīgu. Ja nu kāda saimniece to uzskata par niekošanos, tad piedāvāju citu alternatīvu. Šodien lieliski izdosies iesēt kāpostus, brokoļus, spinātus un salātus. Viss augs griezdamies. Tad nu lai izdodas gan izdodas *šoppings*, gan sējas darbi!

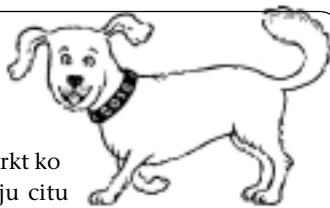
21.marts. Strīdīgajā trešdienā, lai nesaceltu vētru ūdens glāzē, pirms, ko saki, saskaiti līdz 10 vai arī izliecies mēms un kurls. Uzklauši visas priekšnieces (-ka) pavēles, māj tik ar galvu, galvenais - nerunā preti, bet pēc tam izdari pēc sava prāta. Pats (-i) nekur nelien un neuzsprasies uz nepatīkšanām. Galvenais šodien ir izdzīvot, rīt jau būs vieglāk, jo visi būs draudzīgi un izpalīdzīgi. Jaunus darbus neuzsākam, šodien no tiem nekas jēdzīgs nesanāks.

22.marts. Draudzīgajā ceturtdienā, nebaidoties par sekām, var plēst muti vaļā gan darbā, gan skolā, gan mājās, gan sabiedrībā. Šodien labi veiksies darbs ar informāciju, mācību vielas apguve, kā arī ideju un pieredzes apmaiņas procesi. Šodien ieteicami kontakti ar pretējo dzimumu: varat viegli salabt, piedot, lieliski saprasties un milēties. Strādājot derētu iegaumēt, ka šodienas vājās vietas: pirksti, plaukstas, rokas un pleci. Tad nu nebāžam nagus tur, kur nevajag (tas īpaši attiecināms uz *gatera* darbiniekiem un pie konveijera strādājošajiem).

23.marts. Šodien daudziem intuīcija būs kā ekstrasesiems, tāpēc darbojieties, neuzdodot sev liekus jautājumus: kāpēc gribas iegriezties tanī iestādē vai pazvanīt 100 gadus neredzētam paziņam. Iespējams, tieši šis cilvēks pēc dažām dienām tev aizdos naudu vai palīdzēs atrisināt kādu citu sāpīgu problēmu. Un, iespējams, tieši tanī iestādē tu iegūsi informāciju par jauna un laba darba iespējām. Šodien tavš organisms pieprasa dzelzi. Nē, nē, karotes un uzgriežņi tev nebūs jāgrauž, bet gan jāapēd salāti no zaļumiem, aknas, olas dzeltenums vai kāds kaltētu augļu un riekstu mikslis. Izvēlies pats (-i), kas labāk garšo.

Pareže Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

	Nakts	Diena
T 21.03	Apmācies -4	Apmācies -3
C 22.03	Apmācies, reibs sniegs -6	Apmācies +1
Pk 23.03	Apmācies, sniegs +1	Mākoņains, neļeis letus +4
S 24.03	Slaids -6	Slaids +2

Gismeteo.Jaunumi.

Apsveikums

Vēl ilgus gadus stipram būt,
Daudz prieka vēl no dzīves gūt.
Sauli sirdi saglabāt
Un dzīvi milēt nepārstāt!

Mīļi sveicam **Gunāru Štālu** 80 gadu jubilejā! Lai arī turpmāk pavada laime, dzīvesprieks un raitais darba solis.
Meita Ineta, mazbērni, mazmazbērni

Piedāvā darbu

Veikals "Lauktechnika" meklē STRĀDNIEKU. Tālr. 26412517.

ZS "Amatnieki" Baltinavas novadā aicina darbā: KOKZĀGĒTAVAS OPERATORUS un LAUKSAIMNIECĪBAS TRAKTORTEHNIKAS VADĪTĀJUS.

- Piedāvājam labus darba apstākļus, darbu komandā un atbilstošu atalgojumu.
 - Nepieciešama iepriekšēja darba pieredze, atbildības sajūta pret veicamo darbu, tehniku un iekārtām.
- CV un pieteikumus sūtīt uz e-pastu: amatnieki5@inbox.lv, tālr. informācijai: 29326534.

Pērk

Z.s "Strautiņi" iepērk **mājlopus**.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Naudaskalna kautuvē pastāvīgi iepērk jaunlopus, teļus.
Cena līdz 1,70 EUR/kg dzīvsvārā.
Tālr. 29146568.

IEPĒRK MĀJLOPUS
GALAS PĀRTRAUKUMS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svārī.
Tālr. 20207132.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Svārī. Tālr. 28761515.

SIA "CĒSU GAĻAS KOMBINĀTS" PAR AUGSTĀM CENĀM IEPĒRK JAUNLOPUS un LIELLOPUS.
Tālr. 25573447; 26185703.

SIA "SENDIJA" pērk lapu, skuju koku taru, malku, papirmalku. Cirsma, mežus īpašumā. Zarus šķeldošanai mežā pie ceļa. Pērk zāģētavu ražošanas atgriezumus, skaidas.
Tālr. 29495199, 29183884.

Z/S "Madera" iepērk **MĀJLOPUS**.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 26563019.

Pērk visa veida mežus, cirsma. Tālr. 26489727, 27270205.

100% LATVIEŠU UZNĒMUMS PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS.
Tālr. 26106212.

IEPĒRKAM liellopus, teļus un jēras. BIO liellopiem augstas cenas! Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939

Pērk 2-3-istabu dzīvokli Balvos. 3. un 4. stāvu nepiedāvāt. Tālr. 28641415.

Pērk MTZ 52/80/82, T-40; traktora piekabi, frontālo iekrāvēju un citus agregātus. Jebkādā kārtībā. Tālr. 22477403.

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. ELEKTRONISKIE SVARI. Paaugstinātas cenas! Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tālr. 29996309, 26447663, 29485520 vai pa e-pastu: siarenem@inbox.lv

"Craftwood" PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena 1000-10000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

Pērk apaļkoksni krautuvē. Tālr. 25675808.

Pērk DT-75. Tālr. 27448194.

Nopirkšu vecu motociklu, kā arī rezerves daļas un dokumentus. Tālr. 27802708.

Dažādi

Autoskolā "BARONS R" B kategorija 26.03.2018. plkst. 17.00.
Tālr. 29336212, www.baronsr.lv.

Licencēts instruktors piedāvā testa braucienus ar Audi A3

(tieši kā eksāmenā, start-stop funkcija, elektroniskā stāvbremze). Apstiprina pielaidi braukšanas eksāmenam. Tālr. 29208179.

Apsardzes kursi - neklātienēs! Tālr. 26336910.

Dāvina kucēnus. Tālr. 28781631.

Atrasts

Atrasta ĻUBOVAS DIMITRIJEVAS vadītāja apliecība. Interesēties redakcijā.

Skolas ielā atrasta HONDAS atslēga. Interesēties redakcijā.

Pārdod

24. un 31.martā pārdos gaiļus, jaunputnus, dējējvistas (pēc pieteikuma vistas mainīs pret gaiļiem). Kubuli-7.30; Balvi-7.40; Viksna-8.00; Kuprava-8.20; Viļaka-8.40; Žiguri-8.55; Semenova-9.15; Šķilbēni-9.25; Rekava-9.30; Upite-9.40; Briēžuciems-10.10, Baltinava-10.15; Tilža-10.35; Golvari-10.55; Bērzsils-11.15, Benislava-11.30; Rugāji-11.45, Medņi-11.55; Naudaskalns-12.05, Bērzkalne-12.20. Tālr. 22845900.

Pārdod dārza šūpoles. Tālr. 26575449.

Pārdod malku. Tālr. 29199444.

Pārdod lopbarībai, stādīšanai, pārtikai kartupeļus, burkānus, graudus. Sienu, skābsienu. Tālr. 25442582.

Pārdod lopbarības kartupeļus, 3,50 EUR/ maiss. Tālr. 26171939.

Jaunputni, dējējvistas. Piegāde. Tālr. 29424509.

Pārdod piena telīti (1,5 mēn.). Tālr. 2868152.

Pārdod 1 un 3 nedēļas vecus bulļišus. Tālr. 22485263.

Pārdod sivēnus. Tālr. 28774157

Pārdod Volvo S60, 2.4, 2006.g., jauna TA, EUR 4500. Tālr. 26399419.

Līdzjūtības

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.

(J.Vijupe)

Sērojam par bijušās darbinieces **VALENTĪNAS KALNIŅAS** aiziešanu Mūžībā un skumijā atvadu brīdī esam kopā ar **Andreju, Egiju, Annu, Valeriju un pārējiem tuviniekiem**. Viksnas skolas un bērnodārza kolektīvs, Andreja darbabiedri

Tava mīļa māmuliņe,
Mūža miegu aizmigusi,
Apklusuši silti vārdi,
Neteiks labu padomiņu.
Izsakām līdzjūtību **Ligai Kalniņai**, mīlo **MĀMULĪTI** Mūžībā pavadot. Bijušie klasesbiedri un audzinātāja Viksnas skolā

Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā -
No gaišas dienas aiziet mūžībā.

(Ā.Elksne)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Rolandam Kalniņam, MĀMIŅU** mūžībā pavadot. Pededzes RSN kolektīvs

Visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un

stājas,

Tad zvaigznes pie debesīm asarām
mirkst

Un tukšas kā klajums kļūst mājas.
Sāpju un skumju brīdī esam kopā ar **Andreju, Egiju, Ligu, Rolandu, Kati, Rinaldo un Nadīnu**, guldot zemes klēpi mīlo **SIEVU, MĀMIŅU, VECMĀMIŅU**.

Līvānu ciema iedzīvotāji un Vineta S.

**Neko jau vairs nevajadzēja-
ne stiprus draugus,
ne augstus radus...**

**Tik vien - lai vēl kavējas nakts,
Lai dzeguzīte skaita gadus,
Bet pārtrūka taks...**

Kad mīļās **VALENTĪNAS** dvēsele dodas aizsaulē, lai patiesi mierinājuma vārdi dod spēku, izturību un atbalstu **Jums, palicējiem, mammai Annai, brālīm Valerijam un māsai Svetlanai**.

Kaimiņi, draugi Viksnas pagasta **Līvānu** ciemā un Vineta S.

**Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.**

Skumju brīdī esam kopā ar **Tevi, Rinaldo, un Taviem tuviniekiem**, mīlo **VECMĀMIŅU** aizsaulē aizvadot.

Viksnas skolas 1., 4.klašu audzēkņi, vecāki un audzinātāja

**Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.**

Skumju brīdī esam kopā ar **Tevi, Rinaldo, un Taviem tuviniekiem**, mīlo **VECMĀMIŅU** aizsaulē aizvadot.

Viksnas skolas 1., 4.klašu audzēkņi, vecāki un audzinātāja

**Tuvs cilvēks neaiziet -
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.**

**Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.**

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **Katei, Rinaldo, Egijai, Andrejam un pārējiem tuviniekiem**, lai palīdz pārciest zaudējuma sāpju smagumu, mūžības ceļā pavadot mīlo vecmāmiņu, māmiņu, sievu **VALIJU KALNIŅU**.

Viksnas skolas 6.klases audzēkņi, vecāki un audzinātāja

Lai mātes mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

(J.Vijupe)

Šajā smagajā sāpju brīdī esam kopā ar **Egiju Licīti un tuviniekiem, MĀTI** pavadot mūžības ceļā. 2000. izlaiduma gada klasesbiedri un audzinātāja Viksnā

Drīz pavasar's un pakalnos plauks bēzī,

Maigas, zaļas lapas satrauks vējš,
Tu saulei savas acis nepavērsi,
Kaut mīļas balsis tevi sauks un

sauks.

Kad zaudējuma skaudrums iedzēlis dziļi sirdī, izsakām patiesu līdzjūtību **Valerijam Noskovam, mātei, vīram, bērniem, mazbērniem un pārējiem tuviniekiem**, **VALENTĪNU KALNIŅU** pavadot mūžībā.

Alevtina, Dzintra, Gunta, Antonija, Ilgvars, Ligita, Arnolds, Jānis, Vladimirs, Sergejs

Skumji galvas noliec simie bēzī,
Pūpolzaros sabirst dzīves stāsts,
Pāri pāršalc pavasara elpa,
Jāšķiras, kaut šķirties ir tik zēl.

Izsakām dziļu līdzjūtību **tuviniekiem, VALIJU KALNIŅU** mūžībā pavadot. Pipcāni Balvos un Anglijā

**Apsedz, Dieviņ, zvaigžņu segu,
Klāj mākoņu paladziņu.**

**Apklusuši māsas soļi,
Dzīves ceļu staigājot.**

Patiesi mierinājuma vārdi sāpju brīdī **krustmātei Lucijai un pārējiem tuviniekiem**, pavadot **MĀSU** mūžības ceļā.

Krustbērnu Antras un Aigara ģimenes

**Caur dvēseli sāpju dziļi lokās,
Klājis dzīvības saļūmu aizsaulē rīts,
Ne vairs darba, ne glāsta rokās,
Mūža gājums skuju vainagos tīts.**

Vispatiesākie līdzjūtības un atbalsta vārdi **Jums, Ilga un Vili**, sakot ardievas meitai **IVETAI**.

Liepu ielas 4.mājas 3.ieejas kaimiņi

**Lēni, lēni, klusi, klusi
Nu tu aizej dusēt, māt.**

**Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tevi modināt.**

Izsakām patiesu līdzjūtību **Valijai Žugai ar ģimeni, MĀMIŅU, SIEVASMĀTI, VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU** mūžībā pavadot. Valdis un Natālija Šustovi

**Tu būsi un paliksi ar tiem,
Kuri tevi mīlēja,
Un atmiņas ziedēs ap tevi
Tik balti kā ābeles.**

(Ā.Elksne)

Visdziļākā līdzjūtība **Žugu un Keišu ģimenēm**, pavadot **MĀMIŅU, SIEVASMĀTI, VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU** mūžības ceļā. Gunta Z. ģimene un Aija

**Lēni, lēni, klusi, klusi
Nu tu aizej dusēt, māt.**

**Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tevi modināt.**

Kad **MĀMIŅAS** dzīves ceļš ved aizsaulē dārzos, mūsu patiesa līdzjūtība sāpju brīdī **Valijas Žugas ģimenei**.

Antra un Aigars

Vaduguns
INDEXSS 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autori.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS E.GABRANOVŠ - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126
Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

ŽURNĀLISTI
-
26555382

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3240